Primăria Comunei Mociu
Consiliul Local Mociu
Județul Cluj

2008-2013

PLAN STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIAL-ECONOMICĂ COMUNA MOCIU JUDEȚUL CLUJ

Noiembrie 2008

Primar
Hotváth Marton

Viceprimar
Boier Melan Ovidiu

Cuprins

INTRODUCERE 3

CAPITOLUL I CADRUL NAȚIONAL, REGIONAL ŞI JUDEȚEAN DE DEZVOLTARE 6

I.1. PLANUL NAȚIONAL DE DEZVOLTARE 6

I.2. CADRULUI STRATEGIC NATIONAL DE REFERINȚĂ(CSNR) 10

I.3. PROGRAMUL NAȚIONAL PENTRU DEZVOLTARE RURALĂ 13

I.4. PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ 15

I.5. DIRECȚIILE DE DEZVOLTARE ALE JUDEȚULUI CLUJ 16

CAPITOLUL II PROFILUL SOCIO-ECONOMIC ŞI CULTURAL – SPIRITUAL AL COMUNEI 19

II.1. CADRUL FIZICO-GEOGRAFIC 19

II.1.1.AMPLASARE ŞI RELIEFUL 19

II.2. SCURT ISTORIC 24

II.3.1.LOCUIREA 26

II.3.3.ACȚIUNI CULTURALE 28

II.3.4.OCROTIREA SĂNĂTĂȚII 29

II.4.1.EVOLUȚIA NUMERICĂ A POPULAȚIEI 34

II.5. ECONOMIA 38

II.5.1.AGRICULTURA 39

II.5.2.TURISM 41

CAPITOLUL III CONCLUZII ÎN URMA CHESTIONARELOR ŞI ÎNTÂLNIRILOR DIN SATE 42

III.1. PROFILUL CELOR INTEROGAȚI 42

III.2. EVALUAREA PERFORMANȚEI AUTORITĂȚILOR LOCALE 45

III.3. PERCEPȚIA OAMENILOR ASUPRA SITUAȚIEI 50

III.4. PRINCIPALELE PROBLEME IDENTIFICATE ÎN URMA FOCUS GRUPULUI 53

CAPITOLUL IV.ELABORAREA PROPRIU ZISĂ A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI MOCIU 55

IV.1. ANALIZA SWOT 57

IV.2. PLANIFICAREA DEZVOLTĂRII PRIN METODA FUNDAMENTALĂ DE SEMINAR 60

IV.2.1.SEMINARUL VIZIUNILOR 61

IV.2.2.SEMINARUL CONTRADICȚIILOR 62

IV.2.3.SEMINARUL DIRECȚIILOR STRATEGICE 63

IV.2.4.SEMINARUL IMPLEMENTĂRII 64

IV.3. SURSE DE FINANȚARE IDENTIFICATE 68

CAPITOLUL V. CONCLUZII 71

Introducere

Contextul socio-economic din ultimii 15-20 de ani aflat în permanentă schimbare are efecte asupra localităţilor, regiunilor care nu pot fi neglijate. Într-o economie dominată de principiile competitivităţii nici o comună, regiune nu se poate izola de la pieţele aflate în apropiere sau mai departe. Performanţa economiei locale este în strânsă legătură cu situaţia economică de la nivelul naţional, regional sau judeţean.

Dezvoltarea unei comunităţi, oricare ar fi ea, nu poate fi concepută în lipsa unei viziuni asupra direcţiilor spre care această comunitate doreşte şi poate să se îndrepte.
Pornind de la conştientizarea situaţiei actuale şi trecând prin analiza punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităţilor şi a riscurilor, am construit o strategie reală de dezvoltare, strategie care să fundamenteze, în viitor modul în care comunitatea îşi utilizează atât resursele existente cât şi cele care vor fi generate.

Planificarea strategică participativă reprezintă elaborarea planului strategic prin cooperarea şi conlucrarea membrilor comunităţii.
Aşadar, planificarea strategică participativă se deosebeşte de alte tipuri de planificare prin următoarele:

- Este un proces de participare a membrilor comunităţii în luarea deciziilor;
- Este un proces de implicare a diferitor grupuri socio-demografice din comunitate în planificarea şi implementarea acţiunilor comunitare;
- Presupune activitatea în echipă;
- Este un proces deschis şi transparent.
- Presupune consultări cu populaţia;
- Este un proces de responsabilizare a membrilor comunităţii. Membrii comunităţii deţin autoritatea de a acţiona şi îşi asumă responsabilităţi pentru acţiunile întreprinse

Această metodă face posibil să iasă la iveală nişte idei care pot fi soluţii la problemele comunităţii chiar şi în cazul în care nu se obţine finanţare externă. Chiar şi cea mai profesionistă strategie poate eşua datorită respingerii ei de către comunitate.
Procesul de elaborare a planului strategic participativ presupune:

- O etapă de pregătire sau de preplanificare în comunitate;
- Elaborarea planului strategic participativ al comunităţii

În timpul **etapei de pregătire sau de preplanificare** au fost efectuate următoarele activităţi:

- Crearea unui **grup comunitar** (Comitetul de dezvoltare Socio-Economică a Comunității) care va fi responsabil de participarea activă a membrilor comunității în procesul de planificare, de elaborarea directă a planului strategic şi de monitorizarea implementării lui
- **Identificarea resurselor comunității** (de apă, atmosferice, de sol şi geologice, biodiversitatea, resurse umane, infrastructură, resurse economice, resurse culturale şi de agrement etc.)
- **Elaborarea profilului comunității** (analiza situației socio-demografice, economice, culturale, ecologice etc.)
- **Analiza SWOT**

Planul strategic participativ a fost elaborat prin intermediul unui ciclu de seminare organizate la nivel de comunitate, şi anume:

- **Seminarul viziunilor** (elaborarea unui tablou practic al viitorului dorit)
- **Seminarul contradicțiilor** (identificarea obstacolelor care stau în calea realizării viziunilor)
- **Seminarul direcțiilor strategice** (elaborarea acțiunilor propuse pentru înlăturarea contradicțiilor şi atingerea viziunilor)
- **Seminarul implementării** (elaborarea unor acțiuni substanțiale necesare pentru implementarea direcțiilor trasate)

Ca ansamblu de politici şi strategii ale autorităților publice centrale şi locale, elaborate în scopul îmbunătățirii performanțelor economice ale unor arii geografice constituite în Regiuni de Dezvoltare şi care beneficiază de sprijinul Guvernului României, al Uniunii Europene, al altor autorități naționale şi internaționale, strategia de dezvoltare regională trebuie să pornească de la strategiile de dezvoltare locală, pe care apoi să le sincronizeze cu cele de dezvoltare națională.

Strategia de dezvoltare locală sau zonală a comunei Mociu, trebuie să fie în strânsă legătură cu Procesul de Dezvoltare Regională a Regiunii Nord Vest precum şi cu prioritățile şi direcțiile stabilite în Planul Național de Dezvoltare.

Planul strategic de dezvoltare social-economică a comunei Mociu a fost elaborat în mod participativ, prin implicarea reprezentanților tuturor grupurilor social demografice din comunitate. Participarea populației la elaborarea planului strategic de dezvoltare social-economică va contribui la creşterea spiritului de inițiativă a oamenilor din comunitate, la

implicarea păturilor vulnerabile în procesul de luare a deciziilor şi la responsabilizarea comunității pentru deciziile luate şi pentru întreg procesul de dezvoltare. Totodată, implicarea tuturor actorilor din comunitate va spori gradul de dezvoltare a parteneriatului dintre administrația publică locală, organizațiile comunitare şi businessul privat în direcția soluționării problemelor comunitare.

CAPITOLUL I

I CADRUL NAȚIONAL, REGIONAL ŞI JUDEȚEAN DE DEZVOLTARE

La nivel internațional şi european un accent semnificativ se pune pe gândirea strategică şi programarea activităților conform priorităților şi direcțiilor prestabilite. Aceste planuri şi strategii au la bază analiza şi studii aprofundate în domenii diverse.

În contextul aderării României la UE în anul 2007, politica națională de dezvoltare a României se va racorda din ce în ce mai strâns la politicile, obiectivele, principiile şi reglementările comunitare în domeniu, în vederea asigurării unei dezvoltări socio-economice de tip „european" şi reducerea cât mai rapidă a disparităților semnificative față de Uniunea Europeană. Conform ultimelor date statistice publicate de Comisia Europeană, în ultimii ani România a înregistrat o îmbunătățire notabilă a convergenței reale în termeni de produs intern brut pe locuitor exprimat la standardul puterii de cumpărare, ajungând să reprezinte, în anul 2004, 28,8% din media UE-15 şi 31,1% din media UE-25, față de 23% şi respectiv 25,2% în 2000. Cu toate acestea, România continuă să se plaseze în urma tuturor noilor State Membre, decalajul pe care trebuie să-l recupereze fiind semnificativ.

În perioada de preaderare şi mai ales după integrare şi în țara noastră au fost elaborate documente strategice care dirijează procesele de dezvoltare.

I.1. Planul național de dezvoltare

Planul Național de Dezvoltare (PND) este un concept specific politicii europene de coeziune economică şi socială (Cohesion Policy), menit să ofere o concepție coerentă şi stabilă privind dezvoltarea statelor membre ale Uniunii Europene, transpusă în priorități de dezvoltare, programe, proiecte, în concordanță cu principiul programării fondurilor structurale. În contextul aderării României la UE în anul 2007**,** PND are rolul major de a alinia politică națională de dezvoltare la prioritățile comunitare de dezvoltare, prin promovarea măsurilor considerate stimuli de dezvoltare socio-economică durabilă la nivel european.

PND 2007-2013 reprezintă documentul de planificare strategică şi programare financiară multianuală, aprobat de Guvern şi elaborat într-un larg parteneriat, care va orienta dezvoltarea socio-economică a României în conformitate cu Politica de Coeziune a Uniunii Europene.

În accepțiunea politicii de coeziune, PND reprezintă un instrument de prioritizare a investițiilor publice pentru dezvoltare, orientat în principal asupra priorităților şi obiectivelor

compatibile cu domeniile de intervenție a Fondurilor Structurale şi de Coeziune. În acest context, se impune sublinierea caracterului specific al PND 2007-2013, care nu substituie o Strategie Națională de Dezvoltare Economică, ci reprezintă una dintre componentele majore ale acesteia. PND 2007-2013 fundamentează, între altele, prioritățile şi obiectivele strategice de dezvoltare ce vor fi negociate cu Comisia Europeană în vederea finanțării din Fondurile Structurale şi de Coeziune în perioada 2007-2013.

PND reprezintă documentul pe baza căruia vor fi elaborate Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 (CSNR)[1], reprezentând strategia convenită cu Comisia Europeană pentru utilizarea instrumentelor structurale, precum şi Programele Operaționale prin care se vor implementa aceste fonduri. În acest sens, redactarea PND s-a desfăşurat în paralel cu cea a Programelor Operaționale pentru implementarea Fondurilor Structurale şi de Coeziune, asigurându-se astfel coerența între aceste documente.

Elaborarea PND 2007-2013 s-a realizat conform prevederilor HG nr. 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului Național de Dezvoltare, care stabileşte principiile metodologice, cadrul de lucru inter–instituțional şi mecanismele de consultare partenerială.

Din punct de vedere al conținutului, PND 2007-2013 cuprinde următoarele **secțiuni principale:**

I. Analiza situației curente

II. Analiza SWOT

III. Strategia de dezvoltare

IV. Programarea financiară

V. Implementarea

VI. Parteneriatul

Strategia de dezvoltare a PND 2007-2013 este o reflectare a nevoilor de dezvoltare a României, în vederea reducerii cât mai rapide a decalajelor existente față de UE. Strategia PND 2007-2013 se axează atât pe orientările strategice comunitare privind coeziunea, cât şi pe prioritățile Agendei Lisabona şi obiectivele de la Götenborg, respectiv creşterea competitivității, ocuparea deplină şi protecția durabilă a mediului.

[1] Conform viitorului acquis privind fondurile structurale şi de coeziune, Cadrul Strategic Național de Referință (CSNR) este documentul de programare care stabileşte domeniile strategice de intervenție ale instrumentelor structurale în fiecare stat membru şi care se negociază cu Comisia Europeană. Programele Operaționale de implementare a acestor fonduri derivă din CSNRI.1.2 Strategia PND 2007-2013

România se afla în anul 2004, din punct de vedere al PIB / locuitor[2], la cca. 31% din media UE. Având în vedere acest decalaj considerabil față de nivelul mediu de dezvoltare din Uniune, precum şi rolul PND de instrument dedicat reducerii acestor disparități, a fost stabilit **Obiectivul Global** al PND 2007-2013: *„Reducerea cât mai rapidă a disparităților de dezvoltare socio-economică între România şi Statele Membre ale Uniunii Europene”.* Conform estimărilor realizate, România ar putea recupera până în anul 2013 cca. 10 puncte procentuale din decalajul general față de UE, ajungând la cca. 41% din media UE.

Obiectivul global se sprijină pe trei **obiective specifice:**

- Creşterea competitivității pe termen lung a economiei româneşti
- Dezvoltarea la standarde europene a infrastructurii de bază
- Perfecționarea şi utilizarea mai eficientă a capitalului uman autohton

În vederea atingerii obiectivului global şi a obiectivelor specifice şi pornind de la aspectele identificate în etapa de analiză socio-economică, au fost formulate **şase priorități naționale de dezvoltare pentru** perioada 2007-2013**:**

1. Creşterea competitivității economice şi dezvoltarea economiei bazate pe cunoaştere
2. Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii de transport
3. Protejarea şi îmbunătățirea calității mediului
4. Dezvoltarea resurselor umane, promovarea ocupării şi incluziunii sociale şi întărirea capacității administrative
5. Dezvoltarea economiei rurale şi creşterea productivității în sectorul agricol
6. Diminuarea disparităților de dezvoltare între regiunile țării

Stabilirea unui număr limitat de priorități este de natură să asigure concentrarea resurselor disponibile pe realizarea acelor obiective şi măsuri cu impact maxim asupra reducerii decalajelor față de Uniunea Europeană şi a disparităților interne. Trebuie precizat, însă, că în interiorul acestor priorități sunt abordate numeroase domenii / sectoare de intervenție specifice, cum ar fi educația, sănătatea, energia, sectorul comunicații şi IT, prevenirea riscurilor naturale etc.

Formularea obiectivelor strategice ce contribuie la realizarea priorităților naționale de dezvoltare încearcă să îmbine, pe de o parte, elementele politicilor sectoriale şi ale politicii de

dezvoltare regională, inclusiv prin prisma Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă a României „Orizont 2025”, şi, pe de altă parte, orientările strategice la nivel european şi cerințele specifice legate de accesarea fondurilor comunitare post-aderare.

Aşa cum s-a menționat anterior, PND 2007-2013 va reprezenta un instrument de prioritizare a investițiilor publice pentru dezvoltare, asigurând fundamentarea generală a direcțiilor de alocare a fondurilor publice pentru investiții cu impact semnificativ asupra dezvoltării economice şi sociale, din surse interne (buget de stat, bugete locale etc.) sau externe (instrumentele structurale ale UE, fondurile UE de tip structural pentru agricultură, dezvoltare rurală şi pescuit, credite externe, etc.). Programarea financiară a PND, care a urmărit realizarea unui tablou general realist al surselor de finanțare a dezvoltării ce ar trebui utilizate în perioada 2007-2013 pentru creşterea convergenței cu UE, a condus la o sumă estimativă globală de cca. 58,7 miliarde Euro, din care cca. 43% reprezintă aportul Uniunii Europene.

Tabel 1. Programarea financiar globală a PND 2007-2013

- mil. Euro -

Priorități PND	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
P1. Competitivitate	651,48	620,72	793,14	882,76	842,95	761,25	682,12	5.234,43
P2. Infrastructura de transport	2.094,99	2.517,48	2.465,25	2.071,29	1.819,84	1.832,20	1.853,75	14.654,79
P3. Mediu	753,18	898,70	1.099,11	1.160,45	1.069,54	810,78	806,23	6.597,98
P4. Resurse umane	711,65	912,51	1.297,08	1.317,59	1.313,22	1.115,85	940,72	7.608,60
P5. Dezvoltare rurală	1.585,56	1.757,72	2.200,96	2.335,49	2.395,08	2.445,15	2.517,37	15.237,32
P6. Dezvoltare regională	1.294,79	1.280,99	1.397,96	1.336,37	1.342,35	1.344,55	1.342,97	9.339,98
Total	**7.091,65**	**7.988,12**	**9.253,50**	**9.103,95**	**8.782,98**	**8.309,78**	**8.143,16**	**58.673,10**

În cadrul negocierilor de aderare la Capitolul 21 „Politica regională şi coordonarea instrumentelor structurale”, România şi-a asumat angajamentul de a finaliza PND prin aprobarea sa de către Guvern în decembrie 2005. În vederea realizării acestui angajament complex, Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de coordonator al elaborării PND şi al pregătirilor pentru managementul Fondurilor Structurale şi de Coeziune (conform HG nr. 497/2004), a realizat măsurile şi acțiunile necesare, împreună cu ministerele, celelalte instituții şi partenerii implicați în acest proces şi în conformitate cu cerințele derivând din reglementările naționale şi comunitare relevante, precum şi cu calendarul de lucru convenit cu Comisia Europeană.

Proiectul final al PND reflectă activitățile intense desfăşurate în perioada mai 2004 – decembrie 2005 de diverse instituții şi organizații implicate în elaborarea documentului, sub coordonarea Ministerului Finanțelor Publice, precum şi consultările parteneriale organizate la nivel național, regional şi local.

I.2. Cadrului Strategic National de Referintă(CSNR)

Cadrului Strategic National de Referință (CSNR) este documentul strategic de referință pentru programarea Fondurilor Structurale şi de Coeziune în România. Acest tip de document este elaborat de fiecare stat membru al UE, conform noului acquis privind Politica de Coeziune. Prin acest document se explică modul în care vor fi implementate Instrumentele Structurale în Romania în perioada 2007-2013.. Scopul principal al CSNR este de a consolida obiectivul strategic al politicilor economice, de coeziune socială şi regionale ale României, precum şi de a stabili legăturile potrivite şi corecte cu politicile Comisiei Europene, mai ales cu Strategia de la Lisabona, care stă la baza elaborării politicilor de dezvoltare economică şi de crearea a noi locuri de muncă.

CSNR a fost elaborat pe baza Planului Național de Dezvoltare (PND) 2007-2013.

CSNR se implementeaza prin Programele Operaționale

Conform noului acquis privind Politica de Coeziune a Uniunii Europene, fiecare Stat Membru elaborează un Cadru Strategic Național de Referință (CSNR), ca document de referință pentru programarea Fondurilor Structurale şi de Coeziune.

Acest document nu va servi însă ca instrument de management, ci ca document strategic prin care se stabilesc prioritățile de intervenție ale Fondurilor Structurale şi de Coeziune în perioada de referință. CSNR face legătura între prioritățile naționale de dezvoltare, stabilite în Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, şi prioritățile la nivel european - Orientările Strategice Comunitare (OSC) privind Coeziunea 2007-2013 şi Liniile Directoare Integrate ale UE pentru Creştere Economică şi Locuri de Muncă 2005-2008.

Baza pentru elaborarea acestui document strategic de planificare pe termen mediu a Fondurilor Structurale şi de Coeziune a constituit-o Planul Național de Dezvoltare 2007-2013, aprobat de Guvernul României în luna decembrie 2005. Este însă de menționat că, deşi CSNR preia şi sintetizează elementele principale incluse în Analiza şi Strategia PND, acestea sunt reorganizate în funcție de cele 3 Priorități şi cele 11 Direcții de acțiune (Guidelines) din Orientările Strategice Comunitare, reflectând astfel încadrarea CSNR în principiile europene ale Politicii de Coeziune.

Ca diferență majoră între PND şi CSNR, este de menționat că, din punct de vedere al finanțării, CSNR este susținut exclusiv din Fondurile Structurale şi de Coeziune şi cofinanțarea națională aferentă, în timp ce PND include şi alte finanțări (programe de investiții naționale şi locale, credite externe, fonduri europene pentru dezvoltare rurală şi pescuit, etc.).

Este extrem de important de subliniat legătura între CSNR şi Programele Operaționale (PO). În cadrul pachetului care se negociază cu Comisia Europeană, CSNR reprezintă strategia globală de utilizare a FSC, iar diversele PO reprezintă instrumentele prin care se realizează diversele prevederi ale CSNR. Din acest motiv, trebuie evidențiate foarte clar conexiunile şi intercondiționările strategice între CSNR şi PO.

Din punct de vedere al structurii CSNR, aceasta este stabilită în conformitate cu reglementările comunitare relevante privind Fondurile Structurale şi de Coeziune. Principalele elemente ale Cadrului Național Strategic de Referință al României sunt prezentate în continuare.

Analiza socio-economică – aspecte principale

Rămân încă destule probleme care trebuie soluționate pentru a impulsiona dezvoltarea economiei româneşti. Sunt necesare intervenții structurale majore pe termen lung, în următoarele domenii:

- Infrastructura de bază calitatea slabă şi ineficientă a serviciilor de furnizare a apei potabile, canalizare şi de management al deşeurilor, precum şi a sistemului de transport rutier, feroviar, aerian şi naval, ca şi lipsa inter-conectivității, constituie frâne în calea dezvoltării. Toate acestea sunt dublate de un nivel scăzut al cunoştințelor cu privire la protejarea mediului înconjurător, administrarea defectuoasă a acestuia, precum şi utilizarea ineficientă a resurselor de energie.
- Competitivitatea economică, productivitatea scăzută, echipamentele şi tehnologia învechită, spiritul antreprenorial insuficient dezvoltat, un climat de afaceri dificil şi lipsa unei infrastructuri adecvate pentru sprijinirea mediului de afaceri, accesul limitat la finanțare şi investițiile insuficiente în cercetare-dezvoltare şi tehnologiile informației şi comunicării (TIC), toate afectează dezvoltarea mediului de afaceri.
- Capitalul uman - capacitatea limitată a educației şi formării profesionale continue de a răspunde nevoilor unei economii moderne bazate pe cunoaştere, atenția redusă acordată educației, insuficienta corelare între educație, formarea profesională inițială şi formarea profesională continuă Inegalitatea de şanse duce la excluderea socială a categoriilor vulnerabile, cum ar fi femeile, persoanele cu dizabilități şi etnia romă.
- Capacitatea administrativă serviciile publice sunt slab dezvoltate şi "neprietenoase" Capacitatea administrativă insuficientă este reflectată în structuri de management neperformante, abilități nesatisfăcătoare ale funcționarilor publici, cooperare

interinstituțională inadecvată, care conduc într-un final la calitatea slabă a serviciilor furnizate societății, punând astfel în pericol dezvoltarea socioeconomică. În mod special, este necesară consolidarea în continuare a managementului fondurilor comunitare pentru utilizarea eficientă a acestora în scopul promovării dezvoltării economice şi sociale.

- Dimensiunea teritorială - ca urmare a restructurării industriei, au apărut foarte rapid decalaje între regiuni, acestea continuând să crească Disparitățile dintre mediul urban şi cel rural sunt de asemenea mari şi în continuă creştere. Acest fenomen este şi mai pregnant atunci când se compar. nivelul de dezvoltare al regiunii Bucuresti-Ilfov cu restul țării. ISD sunt atrase, de obicei, în regiunile mai dezvoltate, ceea ce conduce la cresterea decalajelor de dezvoltare dintre regiuni. Atât zonele urbane cât şi zonele rurale se confruntă cu probleme legate de infrastructura (din cauza investițiilor insuficiente), de dezvoltare economică locală şi de mediul social. Totodată, zonele rurale depind excesiv de agricultură În aceste zone, infrastructura şi serviciile de sprijin pentru afaceri sunt foarte slab dezvoltate sau chiar inexistente Este necesară o abordare mai structurată în ceea ce priveşte nivelul teritorial al diverselor politici de dezvoltare sectoriale şi inter-sectoriale şi măsurilor derivate din acestea.

Suma totală a Fondurilor Structurale şi de Coeziune alocate României este de 19,668 miliarde Euro, din care 12,661 miliarde Euro reprezintă Fonduri Structurale în cadrul Obiectivului "Convergență", 6,552 miliarde Euro sunt alocate prin Fondul de Coeziune, iar 0,455 miliarde Euro sunt alocate Obiectivului "Cooperare Teritorială Europeană" (inclusiv transferurile la Instrumentul pentru Asistență de Pre-Aderare - IPA şi Instrumentul European de Vecinătate şi Parteneriat - ENPI). Tabelul financiar al CSNR prezintă defalcarea pe Programe Operationale a sumei totale corespunzătoare contribuției Fondurilor Structurale din cadrul Obiectivului Convergentă şi Fondului de Coeziune, care se ridică la suma totală de 19,213 miliarde Euro.

Alocările anuale din Fondul European pentru Agricultură şi Dezvoltare Rurală (FEADR) şi Fondul European pentru Pescuit sunt incluse în scop informativ, în conformitate cu cerintele Regulamentului Consiliului nr. 1083/2006.

Alocarea CSNR în cadrul Obiectivului "Convergentă" şi Fondului de Coeziune necesită o cofinanțare națională estimată la 5,53 mld Euro, constituită atât din surse publice (77% din totalul cofinanțării), cât şi din surse private (23%).

I.3. Programul Național pentru Dezvoltare Rurală

Planul Național Strategic (PNS) şi Programul Național pentru Dezvoltare Rurală (PNDR) aferente perioadei 2007-2013 au fost elaborate de către Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală din cadrul Ministerului Agriculturii şi Dezvoltării Rurale.

În ceea ce priveşte gradul de acoperire PNDR va cuprinde teritoriul rural românesc. În acest sens teritoriul rural în România este considerat teritoriul care are o densitate a populației mai mică de 150 de locuitori pe km^2. Astfel 93,6% din suprafața României o reprezintă spațiul rural şi 48% din populația totală reprezintă populația rurală.

Analiza situației curente a sectorului agricol din România indică necesitatea accelerării proceselor de restructurare şi modernizare din spațiul rural, având în vedere importanța economică şi socială a acestora pentru asigurarea unei dezvoltări economice integrate şi durabile a spațiului rural.

Acest lucru poate fi realizat prin promovarea dezvoltării funcțiilor agricole ale zonelor rurale însoțite de promovarea în egala măsură a funcțiilor non-agricole ale acestor zone, model compatibil cu politica economică şi socială a Uniunii Europene, al cărei obiectiv principal constă în reducerea disparităților de dezvoltare între regiunile UE şi, implicit, în diminuarea decalajelor de dezvoltare între rural şi urban.

Obiective generale pentru perioada 2007-2013 ale României sunt:

- Dezvoltarea unui sector agricol şi forestier competitiv bazat pe cunoaştere şi inițiativa privată, capabil să se adapteze schimbărilor pe termen lung, care ia în considerare regulile comunitare, conservă mediul înconjurător şi consolidează sectorul de procesare.
- Menținerea calității şi a diversificării spațiului rural şi forestier în vederea obținerii unui echilibru între activitățile umane şi conservarea resurselor naturale.
- Îmbunătățirea standardelor de viață în vederea asigurării unei ocupări durabile a zonelor rurale şi a contribuirii la un echilibru teritorial atât din punct de vedere economic cât şi social.
- Implementarea unui program pilot LEADER.

Pornind de la analiza situației actuale a zonelor rurale, a fost elaborat Planul Național Strategic (PNS) pentru Dezvoltare Rurală al României, aferent perioadei 2007-2013, în conformitate cu Liniile Directoare Strategice ale Comunității privind dezvoltarea rurală. Strategia este prezentată schematic mai jos.

Planul se va implementa prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) şi va îmbina complementar şi eficient co-finanțarea disponibilă din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, sprijinul național şi alte fonduri structurale UE în beneficiul dezvoltării rurale durabile a României.

Restructurarea, modernizarea şi dezvoltarea sectoarelor agricol, alimentar şi forestier din România, în vederea creşterii competitivității lor, în noul mediu de schimb, constituie o mare provocare, drept pentru care are prioritate maximă în strategia de dezvoltare rurală a României.

Totodată, în vederea contribuției, la realizarea priorităților Comunității, în special, a obiectivelor şi domeniilor de acțiune durabile din Strategiile Götenburg şi Lisabona, pentru crearea de locuri de muncă, această dezvoltare economică trebuie să fie echilibrată şi integrată ținând cont de aspectele sociale şi de mediu din spațiul rural românesc.

În acest sens, Planul Național Strategic pentru Dezvoltare Rurală, elaborat pe baza Liniilor Directoare Strategice ale Comunității, defineşte următoarele obiective generale pentru perioada 2007 -2013:

- Creşterea competitivității sectoarelor agro-alimentar şi forestier;
- Îmbunătățirea mediului şi a spațiului rural;
- Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale şi diversificarea economiei rurale;
- Demararea şi funcționarea inițiativelor de dezvoltare locală (LEADER).

Obiectivele generale, grupate pe obiective strategice şi specifice, reflectă atât punctele slabe şi punctele tari identificate în analiza situației actuale, cât şi oportunitățile oferite prin aplicarea măsurilor în conformitate cu Regulamentul (CE) nr.1698/2005.

I.4. Planul de Dezvoltare Regională

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest reprezintă documentul fundamental privind necesarul de finanțare din fonduri europene şi alte fonduri internaționale şi naționale la nivel regional, fiind instrumentul prin care regiunea îşi promovează prioritățile şi interesele în domeniul economic şi social, reprezentând în acelaşi timp contribuția regiunii la elaborarea Planului Național de Dezvoltare.

PDR Nord-Vest este realizat de către Direcția Dezvoltare – Departamentul Planificare şi Asistenta Tehnică din cadrul Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest într-un larg cadru partenerial, stabilit conform Hotărârii de Guvern 1115/2004 privind elaborarea în parteneriat a Planului Național de Dezvoltare în cadrul Comitetului de Planificare Regional, desfăşurându-se pe o perioadă semnificativă începând cu anul 2004.

PDR Nord-Vest se compune din analiza socio-economică a regiunii, analiza SWOT şi strategia regională. Metodologia de realizare a strategiei pentru perioada 2007-2013, a constat într-un proces de jos în sus, de analiza a potențialului regiunii.

Prezentat în etapele sale esențiale, procesul de elaborare a Planului de Dezvoltare Regională 2007-2013 a fost împărțit astfel:

- Elaborarea Profilului socio-economic al Regiunii Nord-Vest;
- Identificarea opțiunilor strategice de dezvoltare;
- Conturarea unei abordări spațiale a politicii de dezvoltare;
- Identificarea polilor de dezvoltare;
- Specializarea funcțională;
- Analiza SWOT;
- Stabilirea viziunii pe termen lung a Regiunii Nord-Vest;
- Stabilirea strategiei pe perioada 2007-2013 (obiective, priorități şi măsuri);
- Elaborarea documentelor regionale de programare sectoriale;
- Portofoliu de proiecte;
- Consultări / dezbateri publice;
- Aprobarea Planului de Dezvoltare Regională în Consiliul pentru Dezvoltare Regională.

PDR 2007-2013 realizează o planificare multianuală a dezvoltării economice şi sociale a regiunii, integrată sectorial şi local, pe baza: strategiilor regionale sectoriale de dezvoltare; a

strategiei locale de dezvoltare; corelate orientărilor strategice la nivel european. PDR 2007-2013 se corelează de asemenea cu prioritățile Planului Național de Dezvoltare 2007-2013 şi cu Programele Operaționale Sectoriale şi Regionale.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare a Regiunii Nord Vest 2007-2013 este creşterea economiei regionale prin dezvoltare policentrică şi specializare funcțională pentru diminuarea disparităților intra- şi inter-regionale, la nivel economic, social şi de mediu şi creşterea standardului de viață regional.

Atingerea obiectivului general se poate realiza cu sprijinul a o serie de obiective specifice care doar corelate cu respectarea unor principii europene, precum dezvoltare durabilă, societatea informațională, egalitate de şanse şi cooperare transfrontalieră vor putea conduce la implementarea intervențiilor din PDR.

I.5. Direcțiile de dezvoltare ale județului Cluj

Programul orientativ de dezvoltare economică şi socială a județului Cluj a fost elaborat pe principiile şi coordonatele programului de guvernare şi a Planului Național de Dezvoltare. Caracterul programului este unul complet, datorită căruia este posibil urmărirea severă a modului de aplicare la nivel județean.

Obiectivul strategic al planului de dezvoltare al județului Cluj este ***creşterea bunăstării populației județului, cuprinzând*** direcțiile de dezvoltare economică şi socială a județului, în care trebuie să se regăsească şi obiectivele comunei ***Mociu***. Bunăstarea, ca obiectivul central al concepției de dezvoltare, are mai multe dimensiuni, dintre care în cazul concepției de dezvoltare se specifică următoarele:

II **Bunăstarea economică** se reflectă în venit, în consumul casnic, în creşterea economiilor, în formarea averilor.

III **Nivelul de instruire şi de cultură** este dimensiunea bunăstării care înseamnă pe de o parte folosirea posibilităților economice pentru a intra în posesia bunurilor, pe de altă parte condițiile de a se bucura de utilizarea acestor bunuri.

IV **Calitatea vieții** înseamnă acele condiții care fac posibilă exploatarea posibilităților atât la nivelul individual, de familie, cât şi la nivelul comunităților localităților (infrastructură, sănătate, condițiile ecologice, sport).

V **Conştiința cetățeanului, coeziunea teritorială** care reprezintă condițiile calitative ale convieţuirii într-o localitate, într-o regiune, cum se identifică oamenii emoțional cu

comunitatea, cum stabilesc relațiile sociale, relațiile de prietenie în scopul unei bunăstări individuale şi a comunității.

Pentru atingerea obiectivului general de bunăstare este necesară stabilirea unor obiective specifice cum ar fi:

1. Îmbunătățirea infrastructurii județene prin reabilitarea şi modernizarea infrastructurii de transport.
2. Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate, educaționale şi sociale la nivel județean şi local.
3. Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri județean şi local în scopul îmbunătățirii competitivității activităților economice prioritare şi inovatoare.
4. Dezvoltarea turismului județean prin creşterea competitivității serviciilor turistice şi prezervarea valorilor culturale.
5. Promovarea dezvoltării durabile la nivel județean şi local prin activități specifice de dezvoltare urbană şi rurală.

Aceste direcții de dezvoltare economică şi socială a județului Cluj, în care trebuie să se regăsească şi obiectivele comunei ***Suatu***, corelate cu măsurile cuprinse în Programul de Guvernare şi Planul Național de Dezvoltare sunt:

Obiectiv specific 1. Îmbunătățirea infrastructurii județene prin reabilitarea şi modernizarea infrastructurii de transport.

Prioritatea 1.1 Dezvoltarea, reabilitarea şi modernizarea infrastructurii de transport rutier județean şi local

Prioritatea 1.2 Îmbunătățirea transportului aerian județean

Prioritatea 1.3 Dezvoltarea infrastructurii de afaceri şi comunicații

Obiectiv specific 2. Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor sociale, de sănătate şi educațional la nivel județean şi local.

Prioritatea 2.1 Îmbunătățirea infrastructurii de sănătate şi sociale

Prioritate 2.2 Dezvoltarea infrastructurii educaționale la toate nivelele

Prioritatea 2.3 Valorificarea optimă a resurelor umane din județ

Prioritatea 2.4 Susținerea învățământului formal prin creşterea calității educației

Prioritate 2.5 Dezvoltarea societății informaționale

Prioritatea 2.6 Îmbunătățirea serviciilor medicale

Prioritatea 2.7 Măsuri destinate combaterii sărăciei şi a excluziunii sociale

Prioritatea 2.8 Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență

Obiectiv specific 3. Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri județean şi local în scopul îmbunătățirii competitivității activităților economice prioritare şi inovatoare.

Prioritate 3.1 Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor

Prioritate 3.2 Sprijinirea afacerilor, creşterea ocupării, dezvoltarea societății bazate pe cunoaştere

Prioritate 3.3 Dezvoltarea de parteneriate între întreprinzători locali şi străini

Obiectiv specific 4. Dezvoltarea turismului județean prin creşterea competitivității serviciilor turistice şi prezervarea valorilor culturale.

Prioritate 4.1 Creşterea competitivității în domeniul turismului județean

Prioritate 4.2 Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurelor naturale cu potențial turistic

Prioriatea 4.3 Amenajarea turistică modernă şi complexă la nivelul județului

Prioriatea 4.4 Restaurarea patrimoniului istoric şi cultural, prezervarea şi valorificarea patrimoniului cultural

CAPITOLUL II

II PROFILUL SOCIO-ECONOMIC ŞI CULTURAL – SPIRITUAL AL COMUNEI

II.1.Cadrul fizico-geografic

II.1.1. Amplasare şi relieful

Comuna Mociu, situată în partea de sud-est a judeţului Cluj, face parte din regiunea de nord-vest a României, ocupând o poziţie centrală în Câmpia Transilvaniei. Este situată la 46°47'45" latitudine nord şi 24°02'07" longitudine est, se întinde pe o suprafaţă de 74 km^2, având o populaţie de app. 3539 de locuitori. Comuna se află la o distanţă de 40 de km de municipiul Cluj Napoca.

HARTA JUDEŢULUI CLUJ

Figura 1. Poziţionarea Comunei Mociu
Sursa: Wikipedia

Conform măsurătorilor efectuate în 1992 suprafaţa comunei reprezintă 1.65% din suprafaţa judeţului, având o întindere 7341 ha din care 6274 ha agricole, iar 1067 ha neagricole.

Mociu se învecinează: - la Nord: comunele Geaca şi Palatca

- la Est: comuna Cămăraş
- la Sud: comunele Sărmaşu şi Frata
- la Vest: comunele Suatu şi Căianu.

Comuna **Mociu** este alcătuită administrativ din 9 sate:

- **Mociu**: reşedinţa de comună
- **Chesău**: sat aparţinător
- **Ghiriş**: sat aparţinător
- **Boteni**: sat aparţinător
- **Crişeni**: sat aparţinător
- **Roşieni**: sat aparţinător
- **Zoreni de Vale**: sat aparţinător
- **Turmaşi**: sat aparţinător
- **Falca**: sat aparţinător

Comuna Mociu este situată într-o zonă depresionară cu orientarea vest-est, înconjurată de colinele domoale şi ramificate ce se ridică până la 80-120 metri faţă de vatra satului. Altitudinea teritoriului comunei este cuprinsă între curbele de nivel 294 m în Valea Roşieni şi 490 m în Tigă, loc situat la vest de satul Boteni. Altitudinea medie a comunei fiind de 400 de metri. Astfel numele de „câmpie" nu îşi are obârşia în formele de relief, defapt se leagă de faptul că zona a fost considerată "grânarul Transilvaniei", deoarece clima blândă şi solurile brune de pădure au prezentat condiţii favorabile cultivării cerealelor.

Relieful comunei este vălurit în proporţie de 89 la sută, cu versanţii având pante domoale, favorabile culturii cerealelor. Din punct de vedere al structurii geologice, comuna se află într-o bogată zonă a formaţiunilor sarmaţiene din Miocen. În zonele mai joase unde apa de ploaie stagnează, apar solurile pseudoglizate. În luncă s-au format soluri aluvionale brune, diferenţiate în cea ce priveşte gradul de humificare şi de carbonare. Caracteristicile zonei sunt procesele de pantă, rupturile şi alunecările, ca urmare a alternanţei rocilor permeabile cu cele impermeabile, precum şi datorită puternicei înclinări a stratelor. Văile sunt în general folosite ca fâneţe naturale, dar cu suprafeţe arabile deosebit de fertile. Lucrările agricole pe aceste suprafeţe sunt îngreunate din cauza excesului de umiditate şi lipsei drenajului de scurgere.

II.1.2. Vegetația şi fauna

Vegetația comunei Mociu intră în zona silvostepei, pădurile reprezentând doar o suprafață de 720 ha. În păduri se găseşte stejarul în amestec cu carpenul, arțarul şi cornul iar suprafețe însemnate sunt acoperite cu salcâmi, în special pe terenuri predispuse eroziunii. Vegetația ierboasă spontană numără firuța, colilia, pîiuşul, pirul gros, coada şoricelului, plante inferioare din punc de vedere nutritiv, acestea găsindu-se pe pantele puternic însorite. Pe locuri umede şi joase, slab drenate, se găseşte iarba câmpului, rogozul, cada vulpii, trifoiul alb. La hotarul satului Boteni cu comuna Suatu, pe versantul estic, se află o rezervație botanică ce ocupă 4 ha, unde se găsesc plante xerofile pontice şi pontico mediterane, elementele floristice continentale constituie adevărate comori botanice. Pe terenuri cultivate apar buruieni, în special din familia graminee.

Caracteristică silvostepei este şi fauna zonei, dintre animalele de vânătoare se întâlnesc iepurele, vulpea, mistrețul, zona este colindată de căpriori şi mai rar de pisica sălbatică. Dintre rozătoare se întâlnesc şoarecele de câmp şi hârciogul. Alte carnivole des întâlnite sunt bursucul şi dihorul, iar dintre insectivore reținem ariciul şi cârtița. Teritoriul comunei este o zonă bogată în păsări , se găsesc potârnichea cenuşie şi fazanul, precum şi păsări comune cum sunt cioara neagră şi vânătă, vrabia, coțofana, turturica, stăncuța, graurul, pupăza, pişigoiul, codobatura etc. Dintre păsările migratoare pot fi întâlnite în zonă: rândunica, barza şi cucul. Fauna piscicolă este slab reprezentată doar prin scobor, clean, porculean, dar fără exemplare deosebite. În hotar cu Legii este rezervația “Lacul şi Valea Legii”, trecută în anul 1967 în rândul monumentelor naturii. Are o suprafață de cca. 300 ha şi se consituie într-o oază de linişte pentru păsările de baltă migratoare. Unicat este o specia de caracudă în trei culori: albastre, galbene şi verzi, tot mai rar întâlnită din cauza restrângerii apelor prin colmatarea lacurilor.

II.1.3. Caracteristici climatice

Mersul elementelor climatice pe teritoriul comunei Mociu este subordonat circulației generale a atmosferei precum şi particularizărilor acesteia pentru România şi în special pentru Câmpia Someşană, unitate în care aceasta se încadrează. O importanță deosebită revine în acest sens şi caracteristicilor bilanțului radiativ-caloric, rezultate din poziționarea la latitudini medii,

concretizate prin cantitatea de energie solară receptată în raport cu ritmicitatea succesiunii anotimpurilor.

Clima este una boreală, cu ierni relativ reci, primăveri şi ierni geroase. Temperatura cea mai ridicată este în luna iulie, cu o medie de 28 grade, cele mai scăzute temperaturi se ating în locurile Şuşpătac, Meştercut, Fântânița şi Recea. Vara temperaturile maxime ating uneori 37°C iar iarna temperaturile minime pot ajunge până la -32°C.

Datorită barierei Munților Apuseni, se manifestă o umbră de precipitații în sud-vestul Câmpiei Transilvaniei (600-650 mm/an). Precipitațiile medii multianuale sunt în jur de 550 mm în Mociu. Din totalul de 120-130 de zile cu precipitații pe an, 35 sunt caracterizate prin precipitații solide.

Regimul eolian este reprezentat prin vânturi de vest, aducând ploile, iarna bat vânturile de est şi nord-est, care provoacă scăderi neaşteptate de temperatură.

II.1.4. Rețeaua hidrografică

Din cauza solului argilos în comuna Mociu, precipitațiile nu se înfiltrează decât în cantități mici, deşi alimentare cu apă se face din fântâni, nu se poate organiza o rețea din lipsă de izvoare cu capacitate. Drept consecință a poziției geografice a comunei Mociu în Câmpia Transilvaniei, hidrografia se caracterizează prin debite reduse ale cursurilor de apă şi o fluctuație mare a nivelurilor în albie condiționată de regimul căderii precipitațiilor. Precipitațiile mai mari de vară (90-250mm) sunt mai reduse decât evapotranspirația, astfel că râurile pierd importante cantități de apă.

Rețeaua hidrografică este slab reprezentată, apele având debit mic şi inconstant. În perioada de secetă, cum au fost anii 1990-1995, debitul apelor este foarte scăzut, pentru ca în perioadele ploioase, în special primăvara, să se producă inundații. Această instabilitate a debitului se datorează atât climei cât şi faptului că teritoriul climei se află la cumpăna apelor dintre bazinele Someş - Mureş. Valea Crişeniului, Valea Zorenilor precum şi apele Botănaşului şi Helerului, colectate de două pâraie ce sunt afluenți ai Văii Sărmaşului, se varsă în Mureş, pe când Valea Morii, care străbate vatra satului Mociu, se domoleşte în lacul Legii, apoi se varsă în Someş la Gherla, tot în Someş vărsându-se Valea Roşieni, Valea Chesăului şi

Valea Ghirişului. Pe cursul văilor se mai păstrează ochiuri de apă din fostele lacuri de odihnă, cum sunt cele de După Tău, de pe Rât şi mlaştina din Cerci, dar aceste ochiuri de apă se colmatează an de an.

Apa freatică se găseşte la adâncimi diferite, în funcție de formațiunea geo-morfologică: pe versanți la 1.5 - 3m., pe văi între 0.5 - 1m.. Apa din fântâni are un conținut slab de săruri minerale şi cloruri, cea mai bună apă se găseşte la Fântânița, Buna, Cionceşti, Hoance şi La Cruce.

II.2.Scurt istoric

Cele mai vechi urme de locuire din zonă au fost descoperite în partea estică a satului Mociu, fiind datate din neolitic. Tot în zonă, pe dealul Cionca au fost găsite un fragment de secure de aramă aparţinând perioadei eneolitice. Din perioada dacică au fost găsite lângă satul Crişeni un tezaur de 82 de monezi de argint, monezi realizate foarte bine. Pe graniţa comunelor Mociu şi Suatu au fost găsite două morminte de inhumaţie aparţinând secolului IV e.n., unul dintre ele aparţinând unui provincial daco-roman. În aşezarea "Ocoliş" s-au găsit fragmente ceramice care fixează această aşezare ca aparţinând primei şi celei de a doua epocii a fierului.

Prima atestare documentară a localităţii Mociu datează din 1219, fiind menţionată ca sat aparţinător comunei Dăbâca, sub sintagma „villa Mochy". Numele comunei a suferit în timp numeroase modificări: în 1239 (*terra Mochy*), în 1332 (*sacerdos de Mooch*), în 1384 (*Machy*), în 1414 (*poss. Mooch*), între 1430-1498 (*poss. Moch*), în 1430 (*poss. Mocz*), în 1438 (*Moacz*), în 1457 (*Moch*), în 1467 (*Mach*), în 1733 (*Mots*), în 1750 (*Mocs*), iar în 1805 tot (*Mocs*). În secolele XIV-XVI Mociu apare pe rând ca domeniu aparţinând familiilor nobiliare Szentkiralyi, Forroi, Haller, Esterhazi, Booth şi Mocsi.

Denumirea comunei Mociu ar proveni de la locul mocirlos din jurul satului care a dat numele comunei. În srijinul acestei versiuni există mărturia drumurilor din zona centrală a Câmpiei Transilvaniei, care erau frecvent duse pe dealuri pentru a se ocoli terenurile mlăştinoase, fapt care a făcut dificil accesul în zonă, protejând-o. O altă variantă ar fi proveniența numelui după cel a nobilului din partea locului, Mocsi Ioan. Ar mai fi şi varianta provenienței denumirii de la moți, care au descins cu multe secole în urmă pe aceste meleaguri în căutare de lucru şi s-au stabilit aici. În slujba acestei versiuni vin asemănări evidente în cea ce priveşte obiceiurile, îmbrăcămintea şi chiar linia melodică aparte.

Satele aparţinătoare comunei acoperă uniform teritoriul şi sunt în număr de nouă: Boteni, Chesău, Crişeni, Falca, Ghirişu Român, Roşieni, Turmaşi, Zorenii de Vale şi centrul de comună Mociu. Se învecinează la nord cu comuna Geaca şi Pălatca, la est cu Cămăraş, la sud cu comunele Sărmaşu şi Frata, iar la vest cu comunele Suatu şi Căianu.

Comuna Mociu este amintită, cu satele aparţinătoare, într-o serie de ştiri referitoare la închegarea administraţiei feudale, în timp ce documentele bisericeşti atestă existenţa şi spolierea populaţiei din zonă. Astfel, în documentul capitlului de Alba Iulia, data 10 aprilie 1329, se confirmă un schimb de moşii între regele Carol Robert şi magistrul Ştefan, în care este pomenită şi comuna Mociu ca făcând hotar al proprietăţii.

Satul Boteni era pomenit la 1349 ca Boothaza şi Boothhaya, în 1350 -Bothaza, în 1414 - Bothhaza, în 1457 - poss. Bothhaya, în 1733 - Both-haza, în 1750 – Bothaza iar în 1850 – Bothaza. Biserica românească din lemn este pomenită la 1785, cu matricole bisericeşti datând din 1839, iar şcoala este amintită din 1889.

Satul aparţinător Chesău este atestat la 1312 ca "via a Polotka tendit versus silvam Kezw", la 1332 – sacerdos de Kezev, în 1333 – sacerdos de Kezy, în 1334 – sacerdos de Kesev, în 1335 – sacerdos de Kezu, în 1362 – poss. Kezu, în 1414 – poss. Kezy, iar între anii 1430-1489 – Kezew. Despre Chesău se ştie că la 1362 era moşie a familiei Was de la Ţaga.

În satul Crişeni prima atestare este din 1378 Toothza. În 1381 este amintit sub numele de Tothaza. Între anii 1441-1503 este poss. Thothaza.

Satul Ghirişu-Român având prima nominalizare la 1377 –poss. Gerus, apoi în 1461 "census quinquagesimalis de Geres nobilum", în 1470 – poss. Geerews, în 1733 – Geres, în 1750 – Giris, în 1760 – Olag Gyeres, în 1850 – Gyris, în 1854 – Olah Gyeres şi Giriş.

Despre satelel aparţinătoare Roşieni, Zoren de Vale şi Farca se aminteşte doar ca fiind cătune ale satului Mociu.

Mociu mai este cunoscut de către geografi, geologi si astronomi pentru că pe teritoriul comunei a căzut la data de 3 februarie **1882 cel mai mare meteorit din ţară din care s-au adunat peste 100 de mii de bucăţi,** cea mai mare în greutate de 35.7 kg, care se găseşte la Facultatea de Geologie, Geografie din Cluj Napoca, altele la Aiud şi chiar în alte ţări.

II.3.Infrastructura locală

În raport cu căile de comunicații majore, teritoriul comunei este străbătut de **DN 16 (Cluj-Napoca - Mociu - Reghin),** care traversează Câmpia Transilvaniei, legând Județul Cluj de Județul Mureș.

Drumul județean DJ 150 asigură legătura între Mociu şi Câmpia Turzii.

Legătura dintre restul localităților din comună se face prin drumuri comunale a căror stare nu este bună. În total suprafața ocupată de drumuri este de 190 ha.

Comuna nu are acces direct la rețeaua feroviară, cea mai apropiată stație CFR fiind la Apahida la o distanță de 27 km.

Una dintre probleme cele mai importante ale comunei a fost până nu de mult timp, rețeaua de canalizare şi apă, la care se lucrează şi este în curs de finalizare.

Există rețea de apă potabilă în satele Ghirisu Roman, Mociu, Chesău iar în viitorul apropiat se va extinde această rețea şi la alte sate. Anual se distribuie aproximativ 12 mc de apă pe locuitor. Rețeau de canalizare lipseşte în totalitate.

Pentru igienizarea comunei s-au montat coşuri de gunoi şi tomberoane care sînt transportate săptămînal de către o firmă de salubrizare.

Există o rețea de gaze naturale de 10 km la care sunt racordate 10% din gospodării.

Gradul de electrificare a gospodăriilor este de 98%.

II.3.1. Locuirea

În vremuri mai îndepărtate, casele mici au fost **construite din chirpici,** şi formate de obicei dintr-o cameră şi tinda, şi constituiau adăpostul localnicilor. Numai 30% din locuințe sunt contruite din materiale durabile. În momentul de față aproximativ 70% din locuințe au fost constuite înainte 1970 iar ponderea locuințelor construite după 1990 este de numai 10%. Din totalul de 1282 gospodării numai 25% deține instalații de apă.

În comună există rețea de telefonie fixă şi posibilitate de conectare la internet dar numai 55% din gospodării sunt racordate la rețeaua de telefonie iar la internet sunt conectate aproximativ 50 de gospodării.

Încălzirea locuințelor populației se asigură în mare măsură cu material lemnos.

II.3.2. Învățământul

Din acte existente rezultă că în zona Mociu există şcoală ca instituție din a doua jumătate a secolului XIX. În comună funcționează şapte şcoli generale cu 305 elevi, la centru communal existând o şcoală cu clasele V-VIII. De asemenea pe raza comunei sunt 5 grădinițe unde sunt 120 copii cu vârstă preşcolară. Dupa anul 1949, comuna Mociu cunoaste o alta etapa de dezvoltare economica-socială. Astfel, s-au construit şcoli cu clasele I-IV, în toate satele comunei, excepție făcând satele Turmaşi şi Falca, datorită numărului redus al populației. În anul 1960 se înființează un liceu de cultură generală, care a funcționat până în anul 1972. Înainte de anul 1980 s-a dat în folosință un internat şi o cantină pentru 122 elevi. Tot în aceasta perioadă s-a amenajat localul pentru grădiniță, clădire în care din anul 2002 funcționează şi Centrul de Îngrijire şi Asistență "Sf. Nicolae", clădirea având încălzire centrală proprie şi apă curentă. În prezent în Mociu funcționeaza 2 clase de liceu, respectiv a X-a şi a XII-a. Recent şcoala a fost dotată cu 25 calculatoare performante, ceea ce ar permite instruirea corespunzătoare a elevilor dintr-un viitor liceu.

În comună există 6 şcoli cu clasele I-IV şi 6 grădinițe. Există numai o singură şcoală cu clasele I-VIII în centrul de comună la Mociu.

Copii din satele aparținătoare unde nu există şcoală sau clase sunt transportate cu autocar la şcoală în fiecare zi.

În comună există 33 de cadre didactice din care majoritatea fac naveta din oraşele din apropiere.

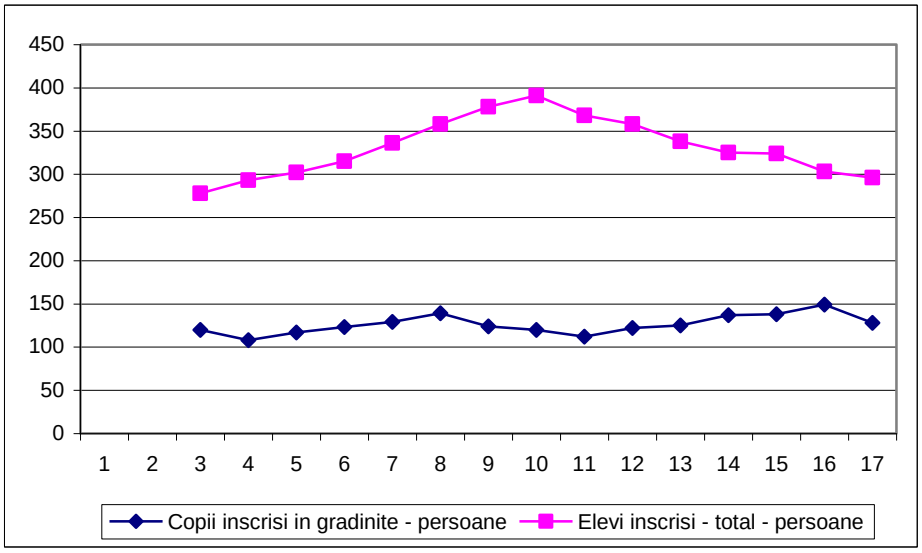

Figura 2. Evoluția numărului copiilor înscrişi în şcoli şi grădinițe
Sursa: Fişa localității 1990-2006

Efortul şcolii este susţinut de către cele două biblioteci ale comunei şi anume biblioteca comunală şi biblioteca şcolară cu un total de 28.000 volume. Biblioteca comunală este amplasată în centrul comunei în incinta Căminului Cultural. În bibliotecă se găsesc cărţi din literatura universală, literatura română, literatura rusă, literatura maghiară şi aproape toate volumele necesare bibliografiei şcolare. De asemenea se găsesc cărţi de specialitate în domeniul ştiinţei, agriculturii, construcţiilor, istoriei, geografiei, medicinei şi numeroase dicţionare române, engleze, franceze, spaniole, germane, etc. Existenţa unei cărţi în bibliotecă, poate fi verificată pe calculator.

II.3.3. Acţiuni culturale

Comuna îşi păstrează foarte bine tradiţiile, portul, jocul şi obiceiurile. Pentru a aduna tineretul şi pe cei mai în vârstă în jurul tradiţiilor locale, pe raza comunei sunt trei cămine culturale în care se desfăşoară diferite activităţi culturale.

Figura 3. Expoziţia de obiecte tradiţionale
Sursa: Monografia comunei Mociu

Comuna are un renume prin organizarea unor manifestări cu ecou deosebit în Câmpia Transilvaniei. În anul 1984 a avut loc prima ediţie a festivalului „Jocul de pe Câmpie'' unde au participat formaţii din judeţele Alba, Mureş, Bistriţa. Acest festival este prilej a unei expoziţii cu elemente tradiţionale locale (port popular, obiecte vechi şi interioare) şi al unei parade a obiceiurilor locale. Există un car al miresii, împodobit după tradiţia locală cu

conopei, perne, lepedeuri, convoiul astfel constituit traversând satul prin culoarul viul al localnicilor şi invitaţilor.

Taraful comunei s-a impus pe scenele multor concursuri fiind premiaţi de nenumărate ori, printre care şi la concursul ,,Ceteră lemnuţ de dor'' desfăşurat la Satu Mare, la festivalul ,,Cântă strună şi răsună'' în judeţul Mureş şi altele. La toate concursurile, taraful din comuna Mociu este însoţit de o formaţie de dansuri numită ,,Zorile'' formată din dansatori maghiari, români şi ţigani care dansează jocurile tradiţionale. Ultimele concursuri la care a participat taraful şi ansamblul ,,Zorile" au fost în Polonia de unde s-au întors cu nenumărate premii.

Începând cu anul 1984 se organizează la Mociu prima ediţie a "Festivalului Jocul de Câmpie" cu participarea formaţiilor artistice din judeţ.

II.3.4. Ocrotirea sănătăţii

Pentru ocrotirea sănătăţii locuitori din zonă, în anul 1912 a început la Mociu ridicarea unui spital, acţiune încheiată un an mai târziu. Spitalul a fost prevăzut pentru o capacitate de 110 paturi şi avea secţii de interne, contagioase, chirurgie, obsterică- ginecologie, pediatrie, radiologie şi un laborator. De asemenea funcţiona în cadrul spitalului un serviciu de "Salvare", dotat cu trei maşini de intervenţie şi transport în caz de urgenţe. Până la 1973 spitalul a funcţionat la nivelul prevăzut, apoi s-au desfiinţat secţiile de chirurgie şi contagoiase, reducându-se numărul de paturi la 50, astfel devenind dintr-un spital de sine stătător o secţie a Spitalului clinic de adulţi nr.2 Cluj-Napoca.

Figura 4.Centrul de Sănătate Mociu
Sursa: Monografia comunei Mociu

Deoarece ocupația de bază a locuitorilor comunei Mociu, este agricultura şi creşterea animalelor, pe raza comunei există şi un dispensar veterinar unde lucrează un medic specialist şi trei tehnicieni veterinari care asigură asistență medicală animalelor bolnave din gospodăriile locuitorilor.

În prezent, la spital lucrează 2 medici de familie şi un medic stomatolog. În centrul comunei există şi o farmacie unde sunt două farmaciste specialiste şi o asistentă.

Din anul 2001 în comuna Mociu, funcționează un Centru de îngrijire şi asistență destinat persoanelor vârstnice cu dizabilități şi probleme sociale grave. Aici sunt îngrijite 25 de persoane cu vârste cuprinse între 56 şi 85 de ani. Căminul oferă condiții decente de trai, asistență religioasă şi medicală precum şi multe alternative de petrecere a timpului liber, de lucru în ateliere, la munca în grădină şi gospodăria anexă.

Figura 5. Centrul de Îngrijire şi Asistenţă „Sf. Nicolae” Mociu
Sursa: Monografia Comunei Mociu

Exista un parc în centrul comunei înfiinţat în urmă cu 45 de ani şi unul al copiilor dotat corespunzător în anul 2001, cu sprijinul Organizaţiei World Vision.

II.4.Situaţia socio-demografică

Conform ultimelor date statistice (2007) comuna Mociu are 3504 locuitori din care în:

- Mociu: 1616
- Ghiriş: 385
- Chesău: 362
- Zoreni de Vale: 313
- Crişeni: 298
- Boteni: 245
- Roşieni: 219
- Turmaşi: 55
- Falca: 11

În ceea ce priveşte repartiţia populaţiei în teritoriu, se disting o serie de diferenţieri.

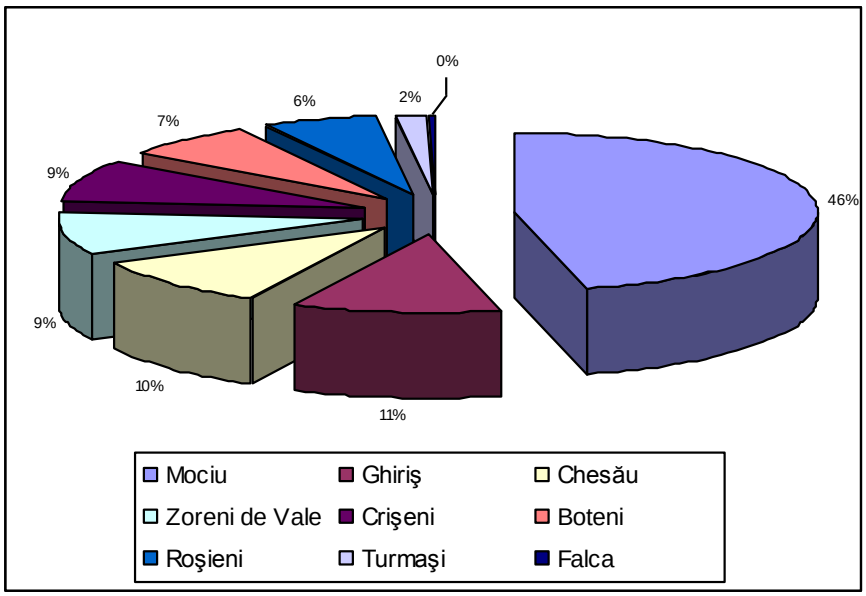

Figura 6. Structura populaţiei pe sate aparţinătoare comunei Mociu
Sursa: Primăria comunei Mociu

În satul reşedinţă de comună, Mociu, datorită gradului superior de dotare tehnico-edilitară şi prezenţei instituţiilor administrative, sanitare, comerciale şi educaţionale cu funcţie centralizatoare, ponderea populaţiei este cu mult mai mare faţă de cea din satele aparţinătoare. Dacă urmărim structura populaţiei după sex putem observa că ponderea populaţiei de gen feminin şi masculin este echilibrată 50,13% fiind de sex feminin iar restul de 49,87% de sex masculin.

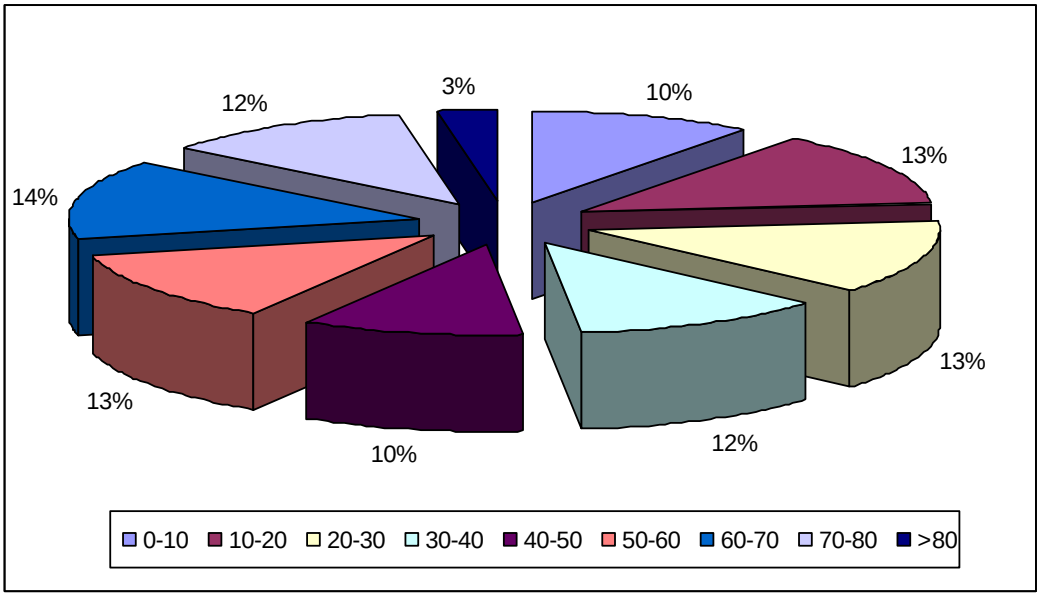

Figura 7. Sructura populației pe grupe de vârstă
Sursa: Recensământul 2002

Structura populației pe grupe de vârstă este la fel echilibrată după cum se poate observa şi din piramida vârstelor.

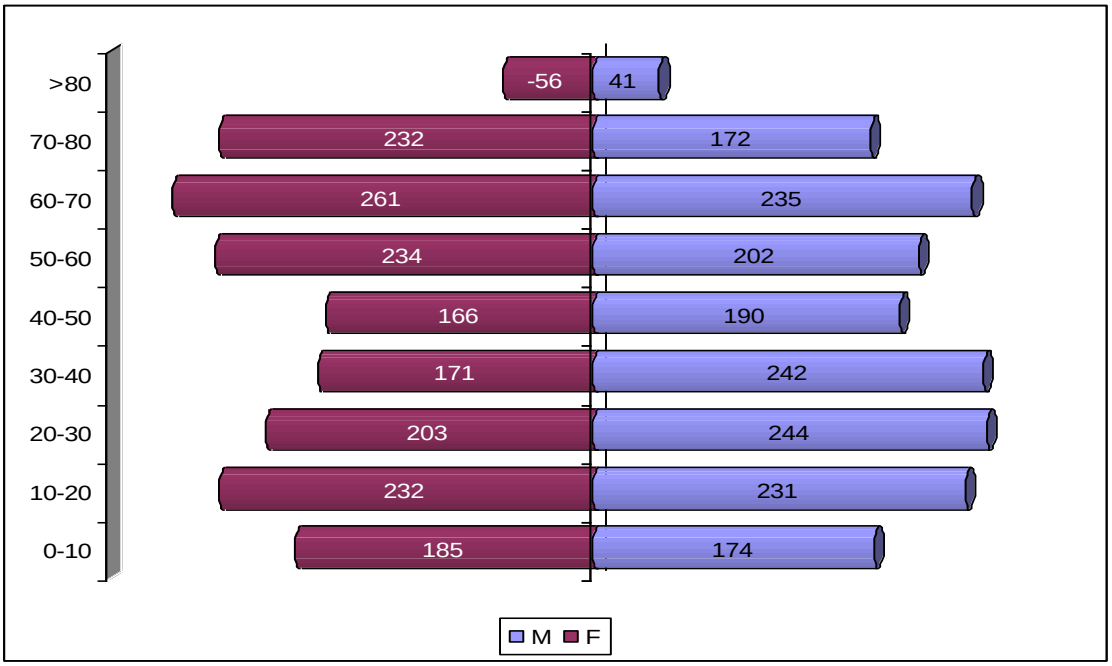

Figura 8. Piramida vârstelor
Sursa: Recensământul 2002

În figura anterioară putem urmării distribuția populației pe sexe şi grupe de vârstă conform datelor din ultimul recensământ.

Este interesant de remarcat faptul că distibuția populației pe grupe de vârstă este diferită în funcție de sexe.

Dacă urmărim grupul de vârstă între 0 şi 10 ani se observă că numărul de fete este mai mare decât numărul băieţiilor ceea ce era de aşteptat. Deja în următoarea categorie se observă o creştere a populaţiei de gen masculin care se menţine şi chiar creşte până la categoria de 50-60 de ani. Acest fenomen poate fi explicat prin faptul că populaţia de sex feminin prezintă un grad de migraţie mai accentuată.

Pe lângă faptul că nivelul de confort este mai mare în oraşe şi cele mai multe tinere aleg să rămână acolo după terminarea studiilor lipsa locurilor de muncă şi oportunităţilor de a dezvolta o carieră în localitate pot fi câteva din cauze.

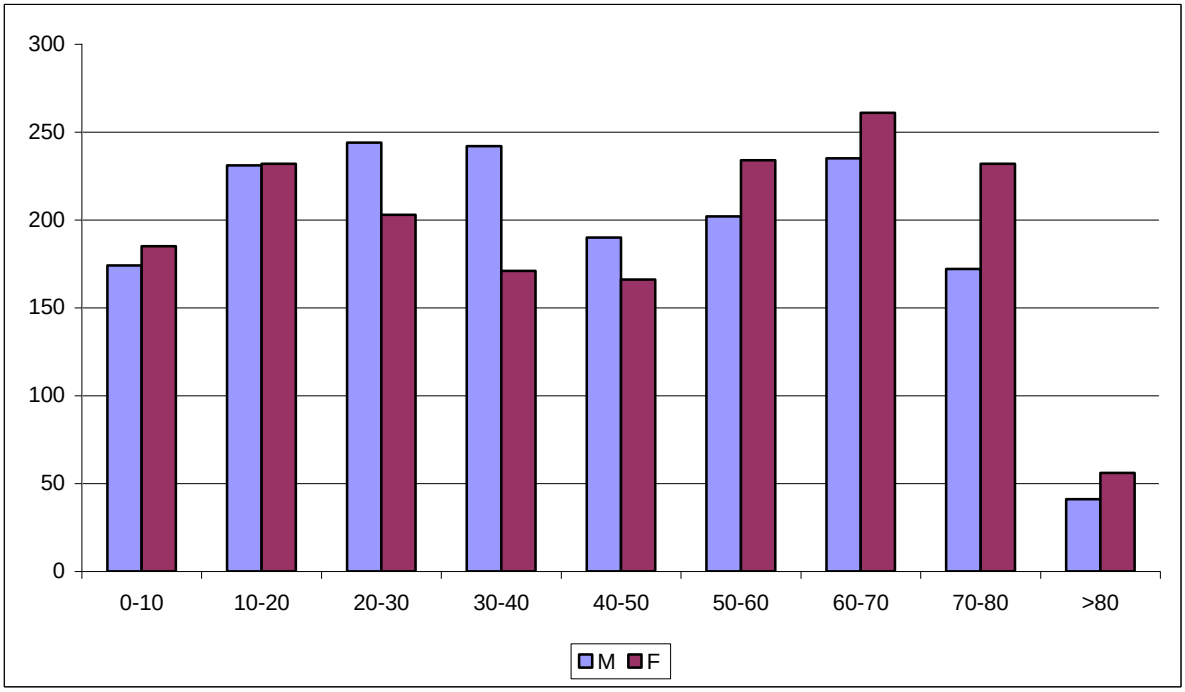

Figura 9. Structura populaţiei după grupe de vârstă şi sex
Sursa: Recensământul 2002

În ceea ce priveşte populaţia cu vârsta de peste 50 de ani putem constata că numărul femeilor este mai mare, lucru ce se observă în majoritatea comunelor din mediul rural.

II.4.1. Evoluţia numerică a populaţiei

Ritmurile evoluţiei numerice a populaţiei au fost dictate în timp de condiţiile economice, istorice şi politice. Luând în considerare intervalul de tip cuprins între anii 1743-2007, se distinge o alternanţă a perioadelor de creştere numerică a populaţiei comunei Mociu cu cele de scădere, aşa cum se observă şi din analiza graficului.

În anul 1743 s-a înregistrat cel mai redus număr de locuitori (555 locuitori) din intervalul luat în considerare, urmând ca până în 1956 să se remarce o tendință demografică pozitivă, ajungându-se la 5758 locuitori. După această perioadă urmează un regres numeric, cu tendința descrescătoare, în intervalul 1956-2007.

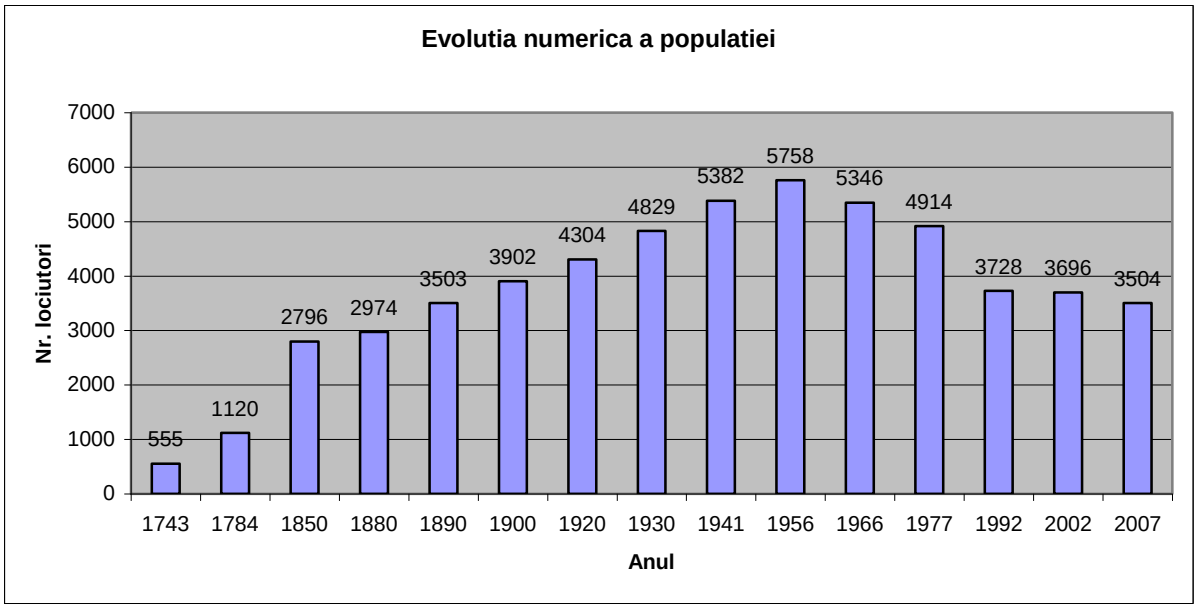

Figura 10. Evoluția numerică a populației comunei Mociu între anii 1743-2007
Sursa: Fişa localității şi date de la Primăria comunei Mociu

La recensământul realizat în 2002, comuna totaliza 3696 de locuitori, evaluânduse o reducere numerică treptată, numărul populației ajungând la 3504 locuitori în 2007 după ultimele date oferite de către primăria comunei.

La fel ca la nivelul ruralului întregii țări se remarcă o depopulare a teritoriului; printre cauze se numără îmbătrânirea populației, sporul natural deficitar precum şi părăsirea de către tineri a comunei şi stabilirea lor, din rațiuni economice, la oraş, în special în municipiul Cluj-Napoca. Acest fapt este facilitat de distanța redusă între aceste localități, respectiv 40 km.

Descreşterea populației poate fi urmărită şi din punct de vedere al sporului natural.

Astfel analizând datele din ultimii 16 ani se observă un spor natural negativ cu excepție anul 2000 când sporul natural a fost de 0 datorită unei valori scăzute a mortalității.

Cea mai mică valoare a sporului natural s-a înregistrat în anul 1998 când natalitatea a avut valoarea cea mai scăzută.

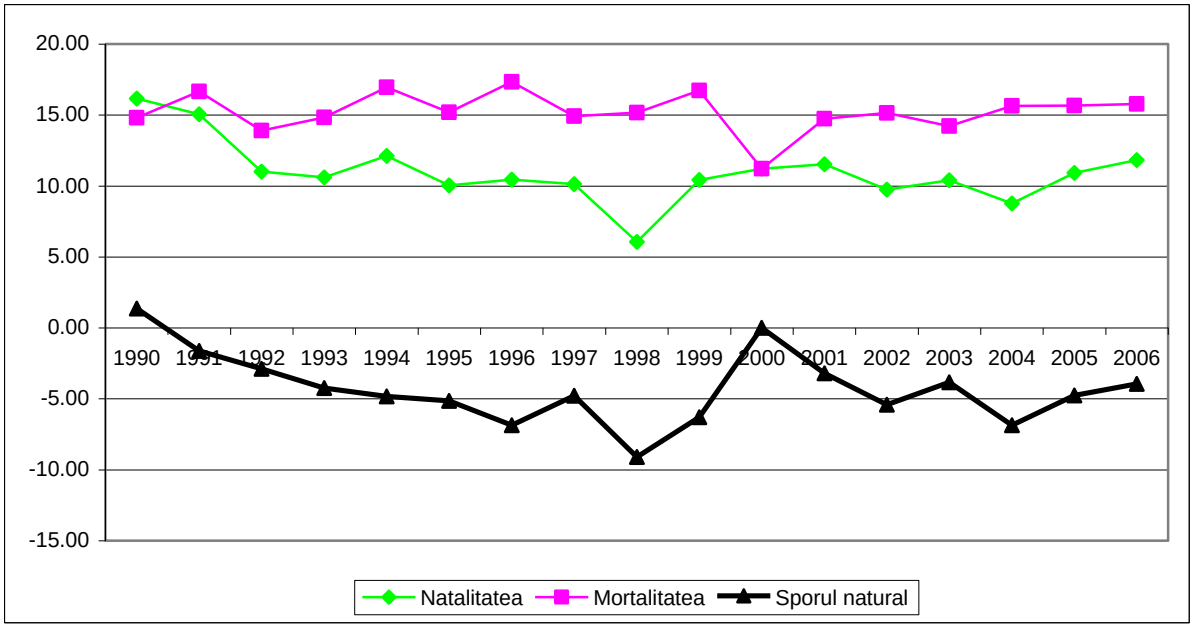

Figura 11. Sporul natural al comunei în perioada 1990-2006
Sursa: Calcule proprii pe baza fişei localităţii 1990-2006

Totodată se poate observa că diferenţa dintre stabilirea domiciliului şi a plecărilor din comună a urmat un curs negativ în anii ’90.

Fluctuaţia populaţiei avea valori ridicate la începutul aniilor ’90 când plecările masive din comună au dus la descreşterea seminificativă a populaţiei stabile.

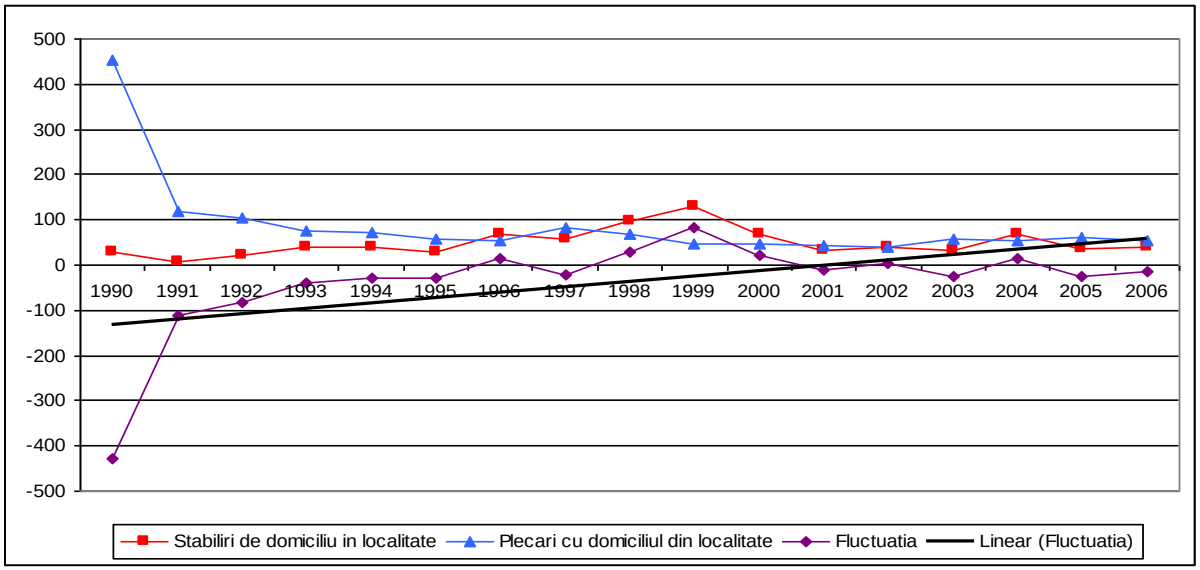

Figura 12. Tendiţele de stabilire si plecare din comună
Sursa: Calcule proprii pe baza fişei localităţii 1990-2006

Analizând tendinţa de stabilire şi plecare din perioada 1990 – 2006 putem observa o tendinţă de stabilire în creştere faţă de cea de plecare.

Din punct de vedere a structurii etnice de-a lungul timpului populația comunei a evoluat astfel:

Recensământul		Structura etnică				
Anul	Populația	Români	Maghiari	Germani	Rromi	Alte etnii
1743	555	?	?	?	?	?
1784	1.120	?	?	?	?	?
1850	2.796	2.030	642	1	108	15
1880	2.974	1.856	903	8		207
1890	3.503	2.196	1.167	10		130
1900	3.902	2.369	1.394	61		78
1910	4.304	2.595	1.489	90		130
1920	4.527	2.977	1.334	5		211
1930	4.829	3.196	1.350	12	113	158
1941	5.382	3.808	1.235	5		334
1956	5.758	4.122	1.368		244	24
1966	5.346	4.140	1.188	1	17	
1977	4.914	3.892	984	1	37	
1992	3.728	2.896	701	2	129	
2002	3.494	2.589	595	1	309	

Figura 13. Structura etnică a populației din comuna Mociu
Sursa: Wikipedia

La nivelul comunei există un grad ridicat al toleranței etnice şi religioase, concretizat prin multiple acțiuni social-culturale care se desfăşoară în comun (ansambluri de dansuri populare multietnice, recunoscute în întreaga regiune).

Din punct de vedere confesional evoluția demografică a fost următoarea:

Tabel 2. Structura confesională

Recensământul		Structura confesională				
Anul	Populația	Ortodocşi	Greco-catolici	Romano-catolici	Reformați	Alte confesiuni
1850	2.796	991	1.133	58	610	4
1857	3.061	1.082	1.189	114	655	21
1869	3.135	1.022	1.194	149	685	85
1880	2.974	1.018	990	124	731	111
1890	3.503	1.083	1.203	180	871	166
1900	3.902	1.207	1.276	264	928	227
1910	4.304	1.233	1.517	276	1.042	236
1930	4.829	1.343	1.896	201	1.200	189
1992	3.728	2.673	295	37	569	154
2002	3.494	2.674	144	30	471	175

Sursa: Wikipedia

II.5.Economia

Creşterea populației, condițiile favorabile agriculturii, poziția geografică a teritoriului şi dezvoltarea continuă a relațiilor prestatoare de servicii, a dus la creşterea rapidă a numărului unităților, mai ales prestatoare de servicii, unități strâns legate de specificul locului şi aducătoare de câştig.

După spusele unor cetățeni în vârstă, existau pe vremuri în Mociu:

- 2 ateliere de cojocărie,
- 6 ateliere de rotărie,
- 5 ateliere de fierărie,
- 4 ateliere de tâmplărie,
- 2 ateliere de tinichigerie,
- 2 de confecționat pălării de paie,
- 2 frizerii,
- 3 brutarii,
- 3 restaurante, din care unul cu posibilități de cazare,
- 6 cârciumi,
- 5 băcănii
- 5 măcelării,
- un abator,
- 2 mori,
- 2 prăvălii de textile,
- 2 prăvălii cu articole de fierărie,
- 2 vopsitorii
- o piuă.

Mărfurile se transportau cu carele şi căruțele, care formau adevărate caravane. Prima oară transportul persoanelor cu autobuzul s-a făcut în anul 1920 pe ruta **Mociu - Cluj şi Mociu - Târgu-Mureş.**

Resursele naturale (mai ales gazul metan), rețeaua de drumuri ce străbate teritoriul comunei, târgurile de țară ce se organizează periodic aici oferind localității o poziție cheie în Câmpia Transilvaniei.

II.5.1. Agricultura

Economia comunei este preponderent agrară, comuna având un potențialul ridicat în acest sens. Resursele naturale (mai ales gazul metan), rețeaua de drumuri ce străbate teritoriul comunei, târgurile de țară ce se organizează periodic aici oferind localității o poziție cheie în Câmpia Transilvaniei.

Urmărind structura terenului agricol conform datelor furnizate de conducerea comunei putem observa că majoritatea suprafeței agricole este ocupată de culturile vegetale.

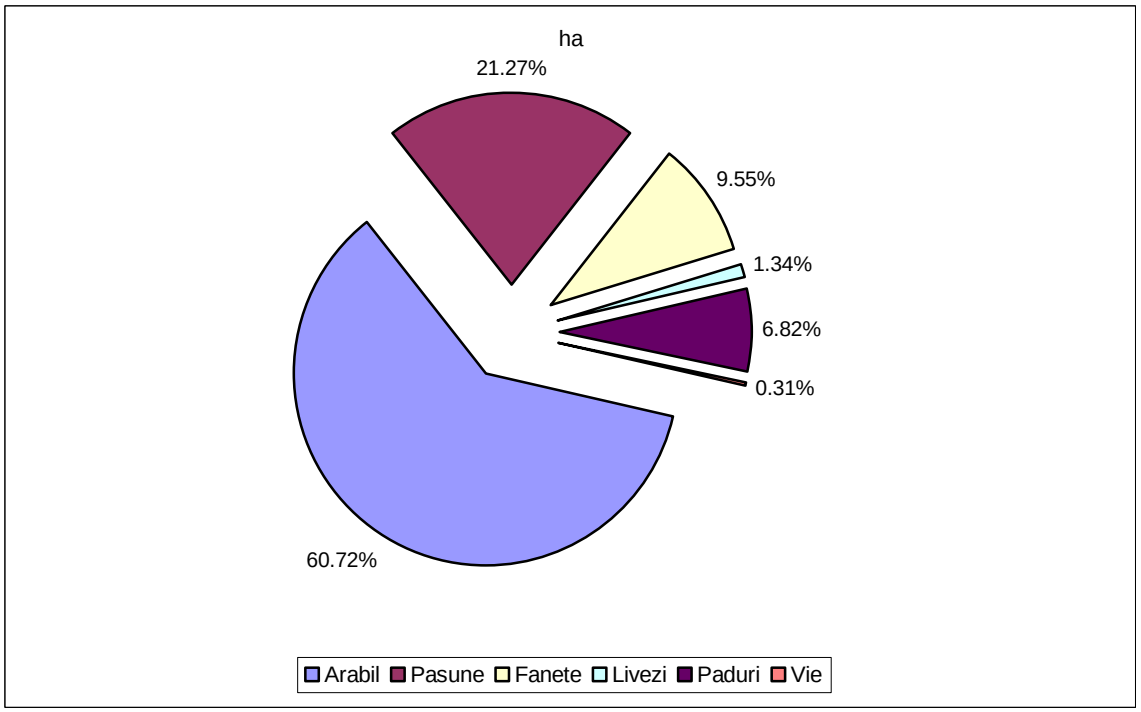

Figura 14. Structura terenului agricol
Sursa: Fişa localității 1990-2003

Pe lângă cele peste 4000 de ha de teren arabil o suprafață semnificativă este ocupată de pășuni şi fânețe. Suprafața medie a unei exploatații este de 5,7 ha.

Conform datelor existente putem urmării evoluția culturilor de câmp până la nivelul anului 2003. Cele mai mari suprafețe de teren erau cultivate de porumb şi de grâu şi secară.

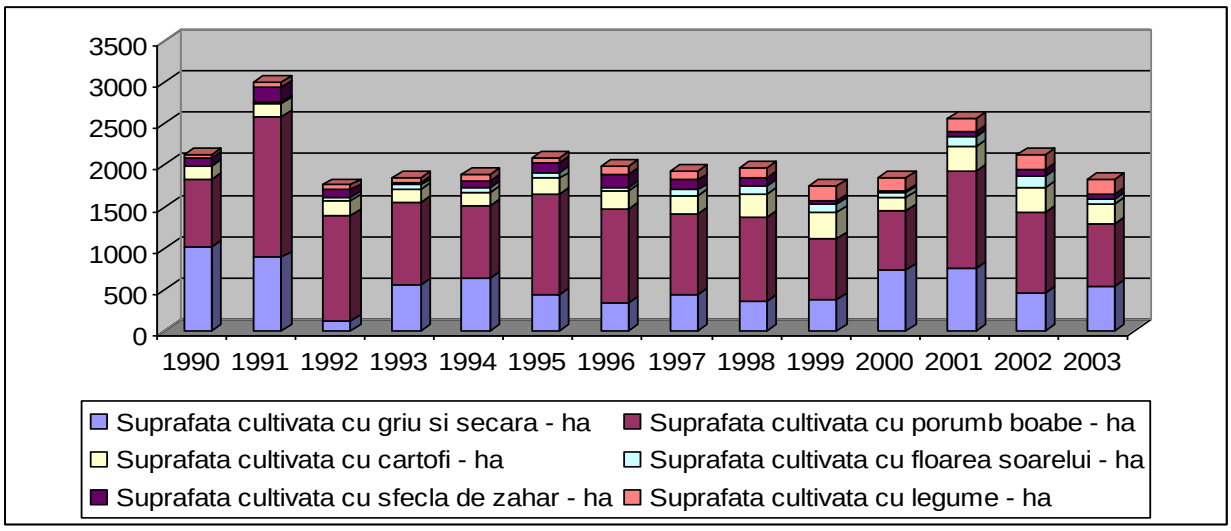

Figura 15. Suprafețele cultivate de culture de camp 1990-2003
Sursa: Fişa localității 1990-2003

În ceea ce priveşte producția la diferitele culturi de câmp evoluția acestuia se poate urmării în graficul următor.

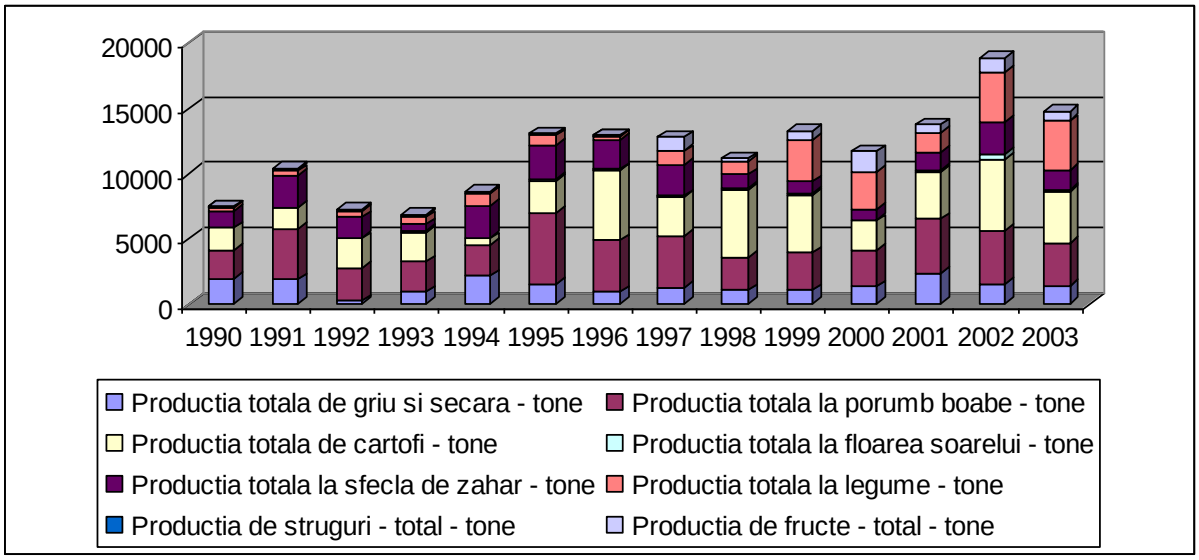

Figura 16. Producția în tone la diferitele culture de câmp
Sursa: Fişa localității 1990-2003

Efectivul de animale le nivelul comunei arată astfel.

Animale	U.M	Cant
Bovine	cap	1244
Ovine	cap	7722
Porcine	cap	1937
Cabaline	cap	284
Albine	familie	217

Sursa: Fişa localității 1990-2003

Producția din domeniul zootehnie este prezentată în următorul grafic:

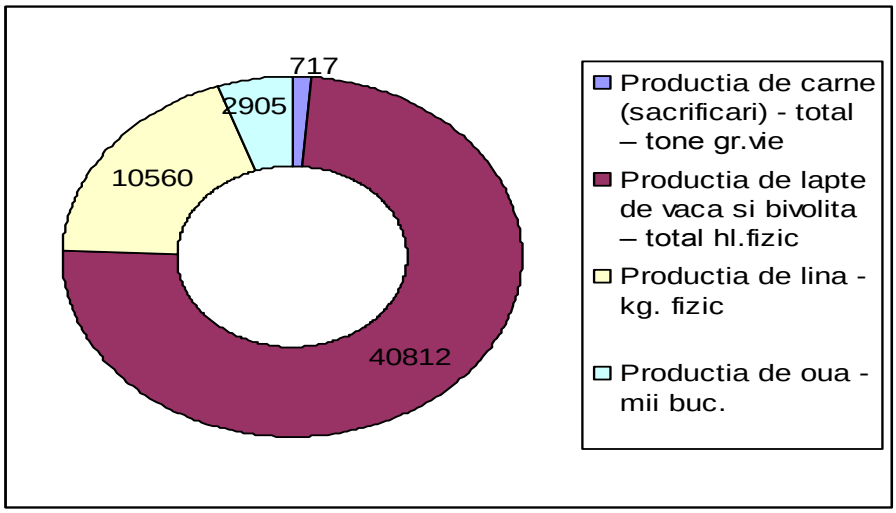

Figura 17. Producția animală în 2003
Sursa: Fişa localității 1990-2003

II.5.2. Turism

Atracții turistice

La granița satului Boteni cu Suatu se află o rezervație botanică care ocupă o suprafață de 4 ha, unde se găsesc plante xerofile şi pontico-mediterane precum şi unele endemite care în amestec cu alte elemente floristice continentale, constituie adevărate comori botanice. Caracteristic pentru această rezervație este prezența Astragalus Peterfi-planta endemică în România.

O altă rezervație este ,, Lacul şi Valea Legii,,- ce a fost trecută în anul 1967 în rândul monumentelor naturii. Are o suprafață de 300 ha constituindu-se într-o ,,oază de liniște,, pentru păsările de baltă migratoare.

Alte atracții turistice sunt bisericile ortodoxe din Chesău şi Crişeni, sec XVII-lea, construite în întregime din lemn, cabana turistică de la Zoreni.

Mociu mai este cunoscut de către geografi, geologi şi astronomi pentru ca pe teritoriul comunei a căzut la data de 3 februarie **1882 cel mai mare meteorit din țară din care s-au adunat peste 100 de mii de bucăți,** cea mai mare în greutate de 35.7 kg, care se găseşte la Facultatea de Geologie Geografie din Cluj Napoca, altele la Aiud şi chiar în alte țări.

Conform datelor statistice există la nivelul comunei un număr de 10 unități de cazare iar din partea localnicilor un interes față de practicarea diferitelor forme de turism.

CAPITOLUL III

III CONCLUZII ÎN URMA CHESTIONARELOR ŞI ÎNTÂLNIRILOR DIN SATE

În perioada septembrie – octombrie 2008 a avut loc o cercetare sociologică bazată pe chestionare.

Metoda folosită pentru completarea chestionarelor a fost distribuirea unor chestionare la gospodării unde vârsta locuitorilor este între 18 şi 71 de ani.

În selectarea persoanelor chestionate am avut în vedere numărul de case din sate, procentul de populație de gen masculin şi structura pe grupe de vârstă.

Cercetarea a fost realizată cu ajutorului unui chestionar structurat, care a cuprins şi întrebări deschise.

Chestionarul a fost structurat în următoarele părți:

- Percepția oamenilor asupra situației actuale de dezvoltare
- Evaluarea performanței administrației publice în rezolvarea problemelor comunității
- Viziunea asupra viitorului şi necesitățile locuitorilor

III.1. Profilul celor interogați

Primele întrebări au fost destinate definirii profilului social al celui chestionat.

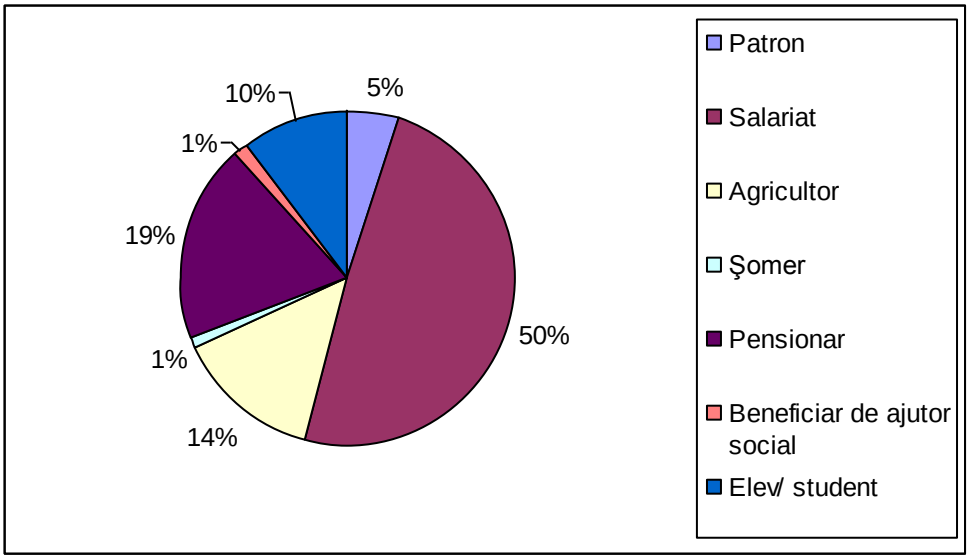

Figura 18. Structra populației interogate pe baza ocupației

Distribuția eşantionului pe baza ocupației este una relativ proporțională. Este de remarcat faptul că ponderea cea mai mare o deține categoria de salariat, 50% din populația

interogată, şi cea de pensionar, 19% din populația interogată. Astfel principalele surse de venit din comună sunt salariile şi pensiile.

Nivelul de studii la nivelul comunei arată în felul următor:

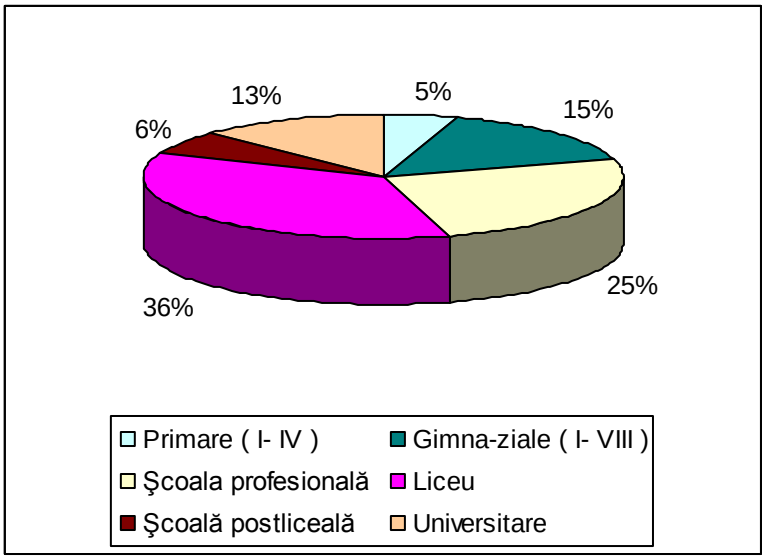

Figura 19.Structura populației interogate relativ la nivelul de studii

Numărul persoanelor cu studii superioare (postliceale, universitare) este relativ ridicat, cu o pondere de 13% din eşantion. 61% din populație au studii medii (liceale, profesionale), 15% gimnaziale şi doar 5% studii primare.

Chestionarul a cuprins şi câteva întrebări legate de domeniile de activitate ale populației cu accent deosebit pe agricultură cu scopul de a vedea la ce nivel se practică acest tip da activitate.

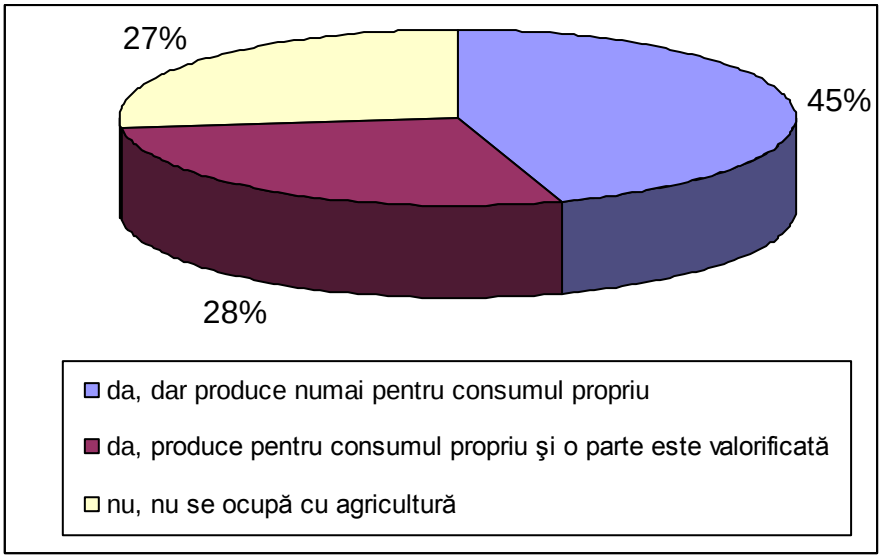

Figura 20. Este cineva în gospodăria Dv. care se ocupă cu activități agricole (creşterea animalelor, cultivarea produselor vegetale)?

După cum se poate urmării şi din figura precedentă majoritatea respondenților au declarat că se practică agricultura în familie, în procent de 45% numai pentru consum propriu, iar 28% declarând că reuşesc să producă şi cu scopul de a fi valorificate.

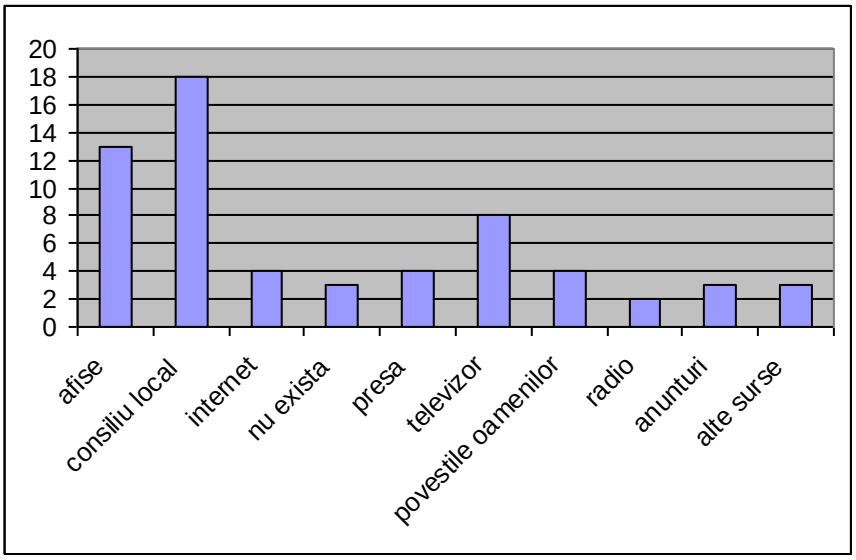

Figura 21. Principalele surse de informare despre ştirile locale

Informațiile de interes local ajung la cetățeni prin căi cum ar fi consiliul local, afişele şi anunțurile.

Cele mai importante căi de informare despre ştirile de interes național, regioanl sau județean este televizorul şi ziarele.

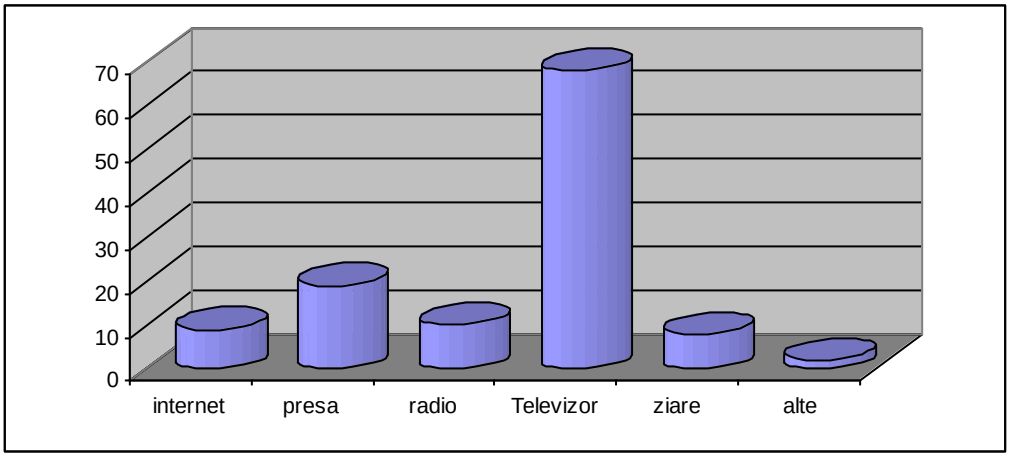

Figura 22. Sursele folosite pentru obținerea informaților de interes județean, național, internațional

III.2. Evaluarea performanței autorităților locale

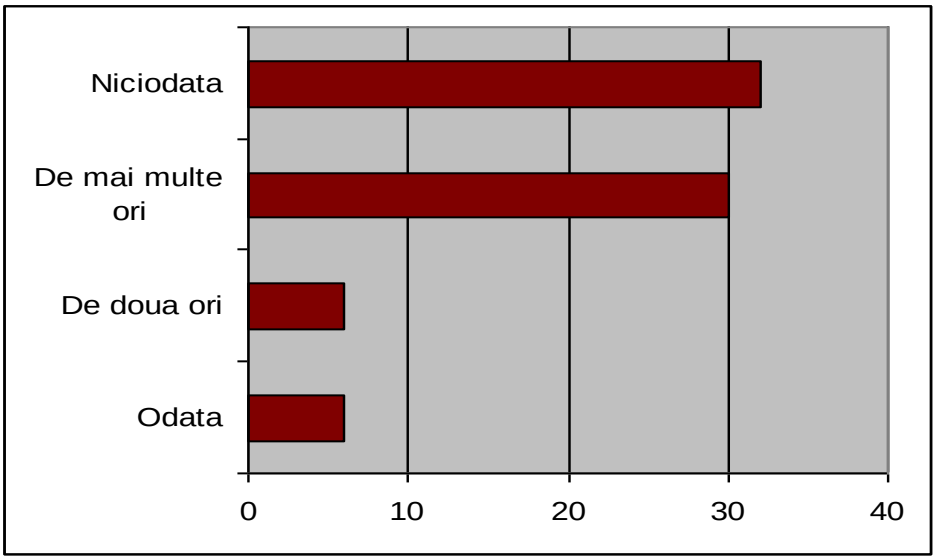

Figura 23. Solicitarea sprijinului autorităților locale

43% din cei interogați declară că nu au apelat la sprijinul autorităților locale iar 41% de mai multe ori.

Cei care s-au adresat autorităților locale căutau soluționarea unor probleme cum ar fi eliberare titlu de proprietate, starea drumurilor, rețeaua de apă şi canal, aspecte legate de curățenia şi igienizarea comunei.

Majoritatea acestor probleme au fost rezolvate în totalitate sau parțial însă aproape 45% au rămas nesoluționate.

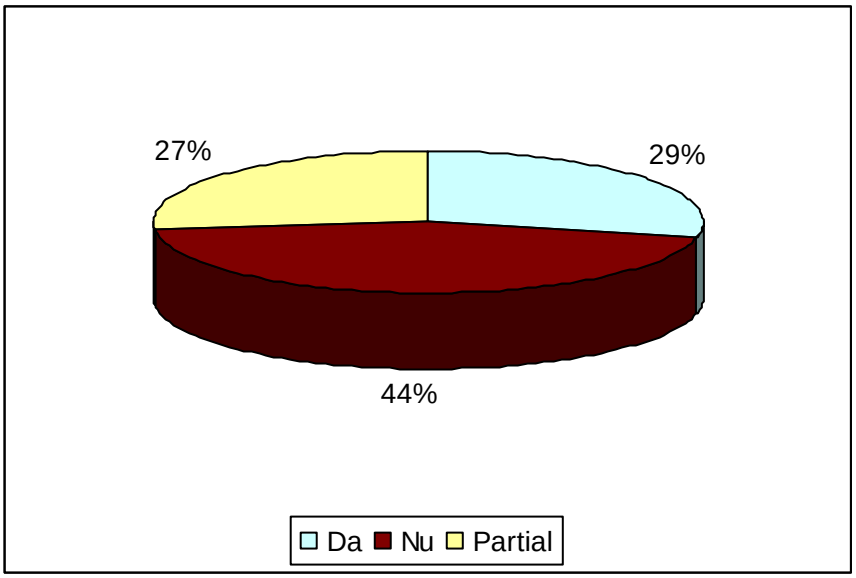

Figura 24. Răspunsuri la întrebarea: "A fost soluționată problema?"

La întrebarea „Cine credeți că trebuie să se implice în rezolvarea problemelor locale/comunei dumneavoastră?” răspunsurile au fost următoarele:

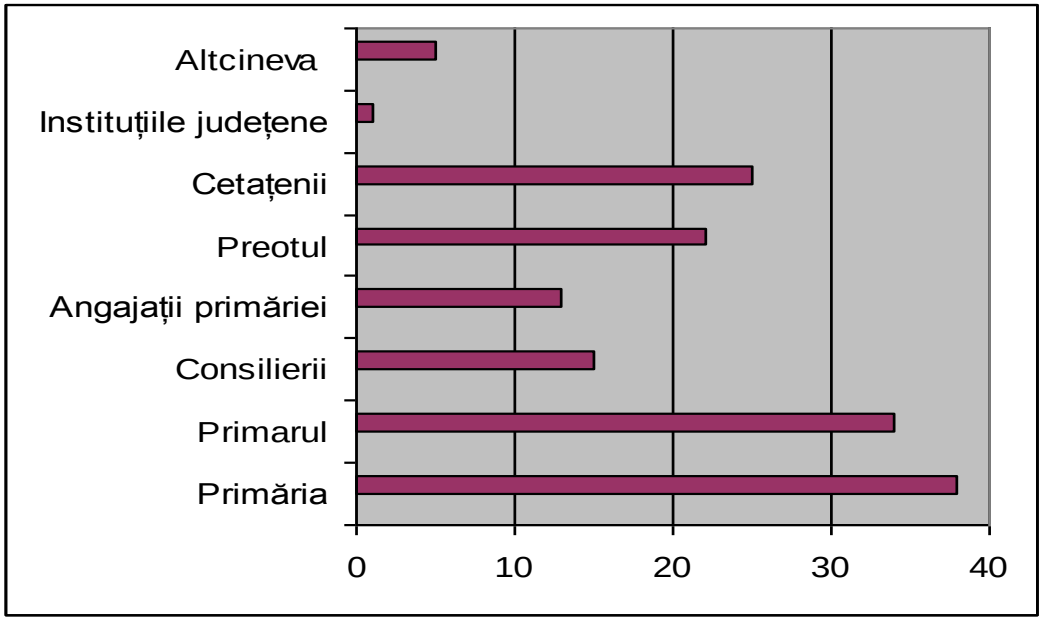

Figura 25. Responsabilul după părerea locuitorilor pentru rezolvarea problemelor

Răspunsurile indică un nivel mare de dependență față de administrația publică locală, majoritatea respondenților considerând că pentru rezolvarea problemelor comunei sunt responsabili primăria, primarul, consilierii şi angajații primăriei.

Mulți dintre cei interogați consideră că problemele comunei ar trebui rezolvate de către cetățeni ceea ce indică predispoziția oamenilor de a se implica în mod activ în viața comunei.

Cei întrebați au fost rugați să acorde o notă între 1 şi 10 pentru a evalua modul în care autoritățile locale se implică în rezolvarea problemelor comunității.

Astfel în comuna Mociu s-a obținut o medie a acestor note de 6 care indică faptul că populația este puțin conştientă de eforturile autorităților locale de a rezolva problemele sau aceste activități nu sunt eficiente din perspectiva lor.

Mai mult de 61% dintre persoanele interogate susțin că s-au adresat primăriei cu sugestii şi sesizări.

O următoare întrebare a vizat sprijinul populației față de inițiativele primăriei unde se observă următoarea distribuție: 85% din cei întrebați au sprijinit primăria şi numai 15% nu s-au implicat în sprijinirea inițiativelor autorităților locale.

Astfel din analiza acestor două întrebări putem categoriza populația în 4 mari grupe: 1. grupul celor care nu au sugestii si nu sprijină autoritățile locale, 2. celor care au avut propuneri,

sugestii dar nu sprijină autoritățile locale, 3. grupul celor care nu au sugestii dar sprijină autoritățile locale, 4. grupul celor care au avut propuneri, sugestii si sprijină autoritățile locale. Distribuția procentuală a acestor grupuri se poate urmării în figura următoare:

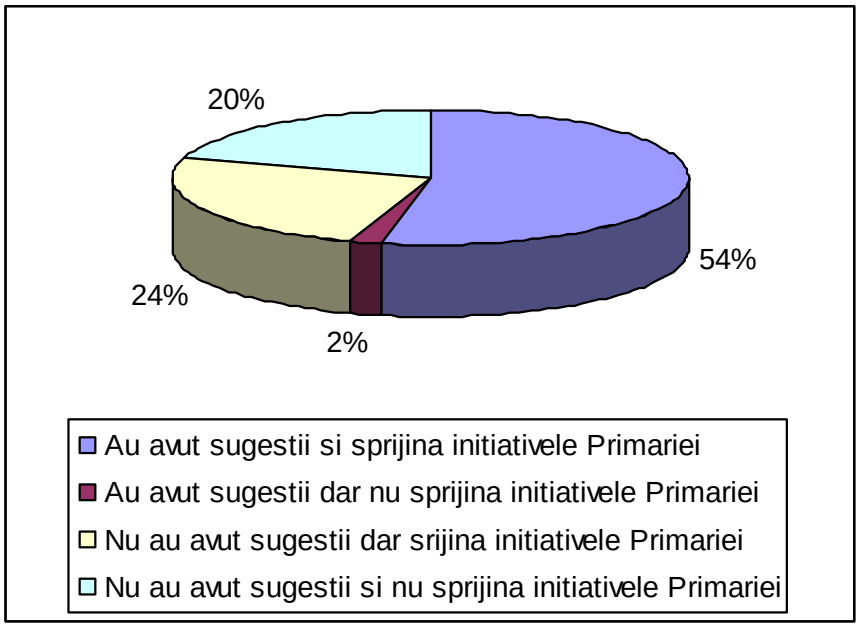

Figura 26. Atitudinea cetățenilor față de inițiativele autorităților locale şi implicarea în sesizarea problemelor

Cei care nu s-au implicat în sprijinirea autorităților locale au decis aşa pentru că nu li s-a părut util, nu au avut timp sau au considerat că alte persoane ar trebui să o facă.

Cele mai importante probleme legate de infrastructură identificate sunt reproduse în tabelul următor:

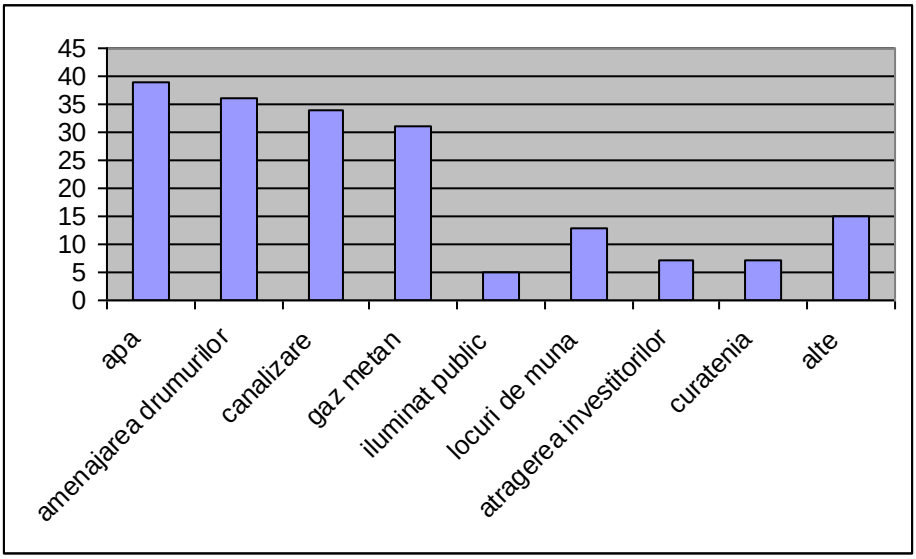

Figura 27.Principalele probleme identificate în urma chestionării

Cât de mulțumit(ă) sunteți de starea serviciilor:

Tabel 3. Gradul de mulțumire cu serviciile publice

	Accesul la mijloace de transport în comun		Alimentarea cu energie electrică		Accesul la telefon funcțional		Accesul la servicii de sănătate		Accesul copiilor la servicii de educație	
Foarte mulțumit(ă)	5	4.46%	3	4.05%	10	13.70%	3	4.11%	5	6.85%
Mulțumit(ă)	84	75.00%	48	64.86%	54	73.97%	44	60.27%	45	61.64%
Nemulțumit(ă)	14	12.50%	21	28.38%	9	12.33%	19	26.03%	18	24.66%
Foarte nemulțumit (ă)	6	5.36%	2	2.70%	0	0.00%	5	6.85%	2	2.74%
Nu ştiu	3	2.68%	0	0.00%	0	0.00%	2	2.74%	3	4.11%
	74	1	74	1	73	1	73	1	73	1

Dintre cei chestionați peste 70% sunt mulțumiți cu transportul în comun şi accesul la telefon funcțional iar peste 60% din cei întrebați s-au declarat mulțumiți de sistemul de alimentare cu energie electrică, accesul la servicii de sănătate şi accesul copiilor la servicii de educație.

Tabel 4. Gradul de mulțumire cu serviciile publice

	Sistemele de alimentare cu apă potabilă, canalizarea, sistemul de evacuare a apelor pluviale		Starea drumurilor care leagă comunitatea cu exteriorul		Accesul la informație (radio, televiziune, presa scrisă, bibliotecă		Posibilitățile de petrecere a timpului în localitatea Dvs.		Starea spațiilor destinate activităților cultural-sportive	
Foarte mulțumit(ă)	3	4.05%	5	6.94%	1	1.43%	3	4.29%	2	2.70%
Mulțumit(ă)	11	14.86%	29	40.28%	16	22.86%	29	41.43%	20	27.03%
Nemulțumit(ă)	35	47.30%	28	38.89%	36	51.43%	19	27.14%	40	54.05%
Foarte nemulțumit (ă)	23	31.08%	10	13.89%	15	21.43%	15	21.43%	11	14.86%
Nu ştiu	2	2.70%	0	0.00%	2	2.86%	4	5.71%	1	1.35%
	74	1	72	1	70	1	70	1	74	71 1

Respondenții s-au arătat mulțumiți în procent de peste 40% de starea drumurilor care leagă comunitatea cu exteriorul şi posibilitățile de petrecere a timpului liber. Peste 60% din respondenți sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de sistemele de alimentare cu apă potabilă, canalizarea, sistemul de evacuare a apelor pluviale, starea spațiilor destinate activităților cultural-sportive şi accesul la informație (radio, televiziune, presa scrisă, bibliotecă).

Tabel 5. Gradul de mulțumire cu serviciile publice

	Veniturile obținute din agricultură		Posibilitatea de a obține venituri şi din alte surse(activități productive)		Posibilitatea de valorificare a produselor locale		Atragerea fondurilor si participarea la programe europene	
Foarte mulțumit(ă)	1	1.41%	1	1.41%	1	1.47%	0	0.00%
Mulțumit(ă)	5	7.04%	9	12.68%	7	10.29%	5	7.14%
Nemulțumit(ă)	25	35.21%	19	26.76%	23	33.82%	21	30.00%
Foarte nemulțumit (ă)	31	43.66%	25	35.21%	21	30.88%	24	34.29%
Nu ştiu	9	12.68%	17	23.94%	16	23.53%	20	28.57%
	71	1	71	1	68	1	70	1

Un procentaj mai mare îl constituie grupul celor care sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de veniturile obținute din agricultură, posibilitățile de obținere a altor venituri, valorificarea produselor locale şi atragerea fondurilor europene.

Totodată aproape 20 % au declarat că nu cunosc situația acestor aspecte.

Tabel 6. Gradul de mulțumire cu serviciile publice

	Ridicarea gunoiului		Străzi si trotuare		Iluminat public	
Foarte mulțumit(ă)	5	6.76%	0	0.00%	0	0.00%
Mulțumit(ă)	33	44.59%	22	31.88%	39	54.93%
Nemulțumit(ă)	24	32.43%	35	50.72%	21	29.58%
Foarte nemulțumit (ă)	11	14.86%	12	17.39%	11	15.49%
Nu ştiu	1	1.35%	0	0.00%	0	0.00%
	74	1	69	1	71	1

Părerea respondenților față de ridicarea gunoiului, iluminatul public şi starea străzilor şi trotuarelor din comună sunt diferite. O parte din cei întrebați s-au arătat mulțumiți dar aproape 50 % sunt nemulțumiți sau foarte nemulțumiți.

III.3. Percepția oamenilor asupra situației

Prin intermediul chestionarelor am realizat o evaluare a gradului de mulțumire față de condițiile din comună, a modului în care percepe comunitatea tendințele de dezvoltare, cât şi viziunea lor despre viitor.

Astfel, întrebarea referitoare la gradul de mulțumire referitor la viața pe care o duc în comună, ne-a arătat că majoritatea respondenților sunt nemulțumiți.

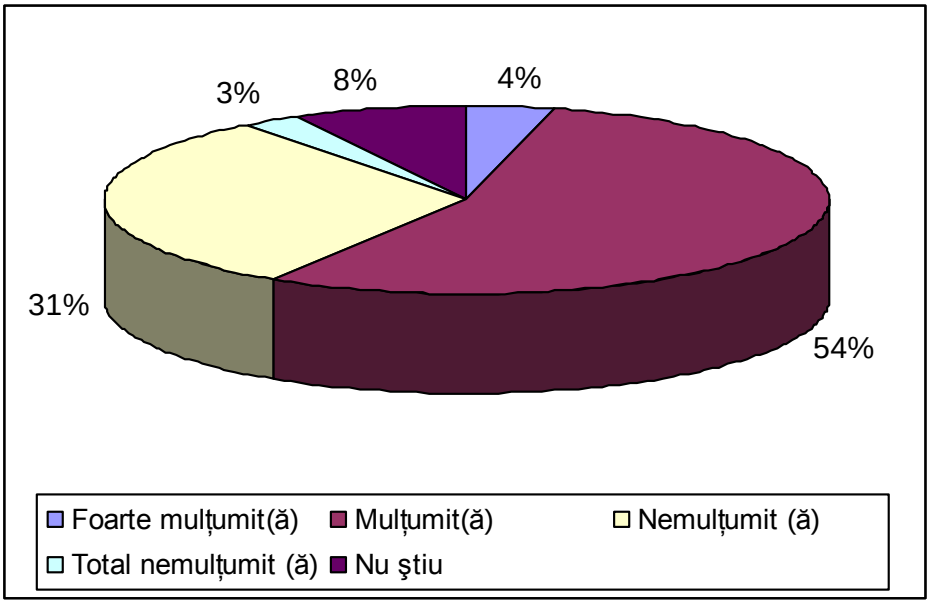

Figura 28. Nivelul de mulțumire a cetățenilor de viața pe care o duc în comună

Percepția privind direcția în care se îndreaptă populația este reliefată de următorul grafic:

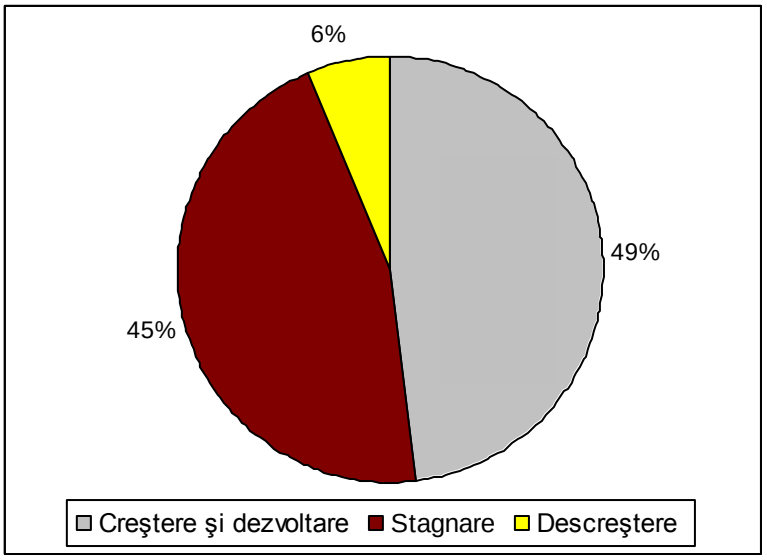

Figura 29. Stadiul în care se află comuna

Părerile celor chestionați sunt foarte diferite legate de acest aspect majoritatea considerând că în comună există un fenomen de creştere şi dezvoltare - 49%, 45% descreştere iar restul de 6% din cei întrebați consideră că în comună există stagnare economică.

La întrebarea care sunt obstacolele care stau în calea dezvoltării comunei am obținut următoarele rezultate:

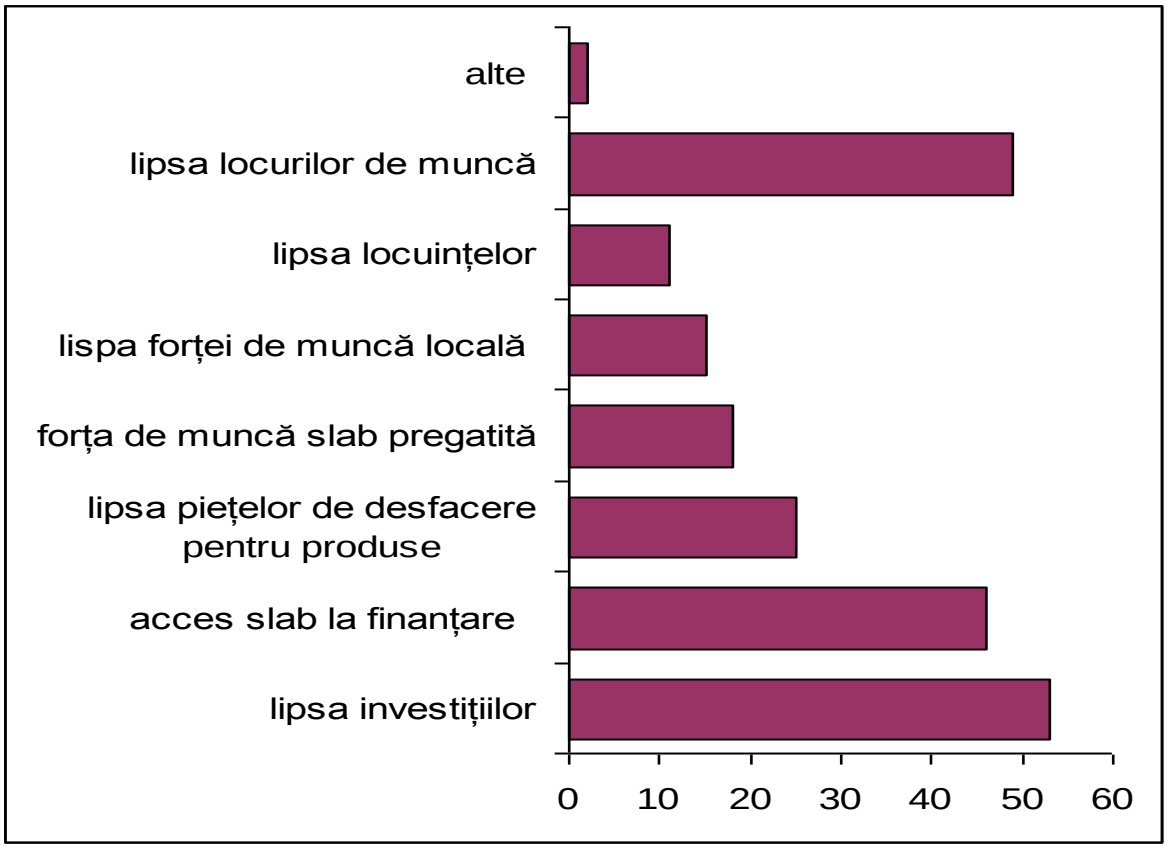

Figura 30. Obstacolele care stau în calea dezvoltării

Problemele cele mai grave sunt considerate a fi lipsa investițiilor şi lipsa locurilor de muncă. Deasemenea sunt privite ca şi obstacole accesul slab la finanțare, lipsa piețelor de desfacere pentru produse, forța de muncă slab pregătită, lipsa forței de muncă locală.

La întrebarea care ar fi acele domenii de activitate care ar avea cel mai mare succes în dezvoltarea comunei, majoritatea persoanelor întrebate văd un viitor pentru comună în turismul rural, în prelucrarea produselor locale, în agricultură şi zootehnie.

Ca potențial în dezvoltarea comunei în viitor a fost nominalizat de asemenea cultivarea plantelor vegetale, activități meşteşugăreşti şi utilizarea resurselor minerale.

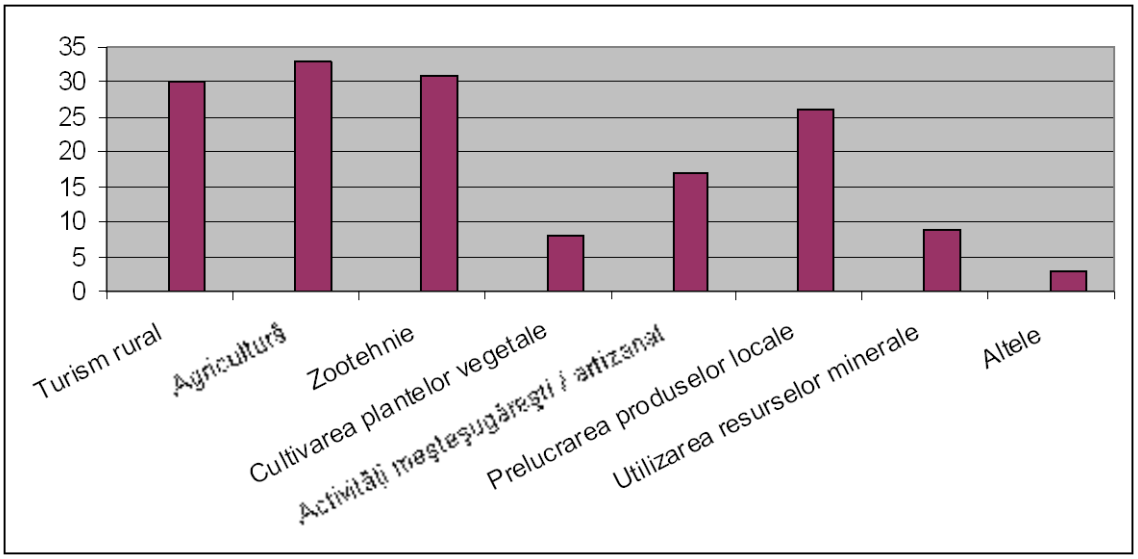

Figura 31. Domenii care ar avea viitor în comună

III.4. Principalele probleme identificate în urma Focus grupului

O etapă importantă a elaborării strategiei a fost constituit de organizarea unor întâlniri cu săteni numite focus-grupur pentru identificarea problemelor principale cu care se confruntă oamenii la nivel de sat dar şi la nivel de comună.

Focus group-ul este o tehnică informală care poate ajuta la aprecierea corectă a nevoilor şi atitudinii comunității înaintea lansării procesului de planificare şi după terminarea acestuia.

Discuțiile de tip focus group se desfăşoară în grupuri de câte 8-10 persoane care vor discuta cu ajutorul unui moderator problemele şi aspectele legate de temele cele mai urgente.

Informațiile obținute în urma focus grupurilor sunt consemnate în proces verbal şi prezentate în rezumat în analiza finală, fiind identificate părerile comune cât şi cele divergente, importanța aspectelor evaluate de diferite grupuri.

Au fost invitați la întâlnire liderii formali şi informali ai satelor cât şi cetățeni simplii care în timp de 1-2 ore au discutat problemele satului.

Problematica discutată la primăria comunei a fost foarte variată şi diferită fiind prezenți şi reprezentanții satelor aparținătoare.

Se observă discrepanțe în ceea ce priveşte nivelul de dezvoltare a reşedinței de comună şi a satelor aparținătoare. Există nişte probleme care afectează întreaga comună cum ar fi: lipsa infrastructurii în special lipsa căii ferate, drumurile sunt în calitate proastă, lipsa alimentației de gaz, şi lipsa canalizării.

În urma discuților purtate de participanții la întâlnire au fost identificate o serie de alte probleme care afectează calitatea vieții localnicilor dar care pot constitui şi piedici în calea dezvoltării locale.

Aceste probleme identificate împreună cu localnicii sunt:

- Centrul medical din Mociu nemodernizat, necesită renovat bucătăria, baia, sălile, dotările
- Există parcuri, dar nu sunt renovate
- Lipsa unei ambulanțe la spital
- Lipsa unei spațiu pentru APIA
- Existența apelor termale la Mociu şi Zoreni de Vale neexpolatate (sondă închisă)
- Țitei neexploatat
- Lipsa rețelei de gaz, lipsa rețelei de apă (în Giriş, Mociu, Chirişu este), lipsa rețelei de canalizare

- Lipsă locuințe sociale
- Necesitatea unei centru de colectare a produselor locale ecologice, nu există piață de se desfacere a produselor ecologice
- Drumurile de legătură între sate în stare rea
- Lipsa terenurilor de joacă doar la Mociu este sau la şcoli
- Lipsa investitorilor
- Lipsa ordini în comună, necesitatea educației, în unele cazuri amendei
- Şanțurile în comună nu sunt întreținute
- Lipsa unor locuințe pentru medici
- Furnizarea energiei electrice slabă, rețea distrusă, probleme aproape zilnic în Zoreni de Vale şi Mociu
- Necesitatea repuneri în funcțiune sau construirea unei noi stații de epurare
- Pârâul din comună plin de mizerii, uneori inundă terenul de sport
- Lipsa locurilor de muncă
- Îmbătrânirea populației
- Lipsa meseriaşilor, atelierelor meşteşugăreşti
- În Roşieni şi Boteni şcoala nu funcționează, fiindcă este într-o stare foarte rea
- Grupul şcolar din Mociu a fost desființat
- Mijloacele de transport a şcolarilor în stare rea
- Drumurile de acces nu ajung la toate casele
- În satele aparținătoare nu sunt dispensre toți vin la spitalul din Mociu unde lucrează 2 medici de familie, 1 stomatolog, toți navetişti
- Profesori sunt navetişti, doar educatoarele sunt localnici
- Din 2-3 luni sunt adunări cu scop de informare în sate
- Există rețea Romtelecom în comună, rețea de telefonie mobilă mai mult Cosmote, internet doar prin Romtelecom
- Zoreni de Vale: lipsa sprijinului prin finanțări pentru tineri
- În Zoreni de Vale şi Roşieni încă sunt case nelegate la rețeaua electrică
- Lipsa unor terenuri pentru tineri căsătoriți
- Casele vechi pe cale de prăbuşire fiindcă sunt făcute din chiripici
- Drumul de legătură cu Geaca distrus
- Există doar agricultură de subzistență
- Număr scăzut de şcolari, copii învață în clase multiple
- Lipsa unui muzeu etnografic

CAPITOLUL IV

IV ELABORAREA PROPRIU ZISĂ A PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A COMUNEI MOCIU

Administrația Publică Locală a comunei Mociu, a înțeles necesitatea elaborării unui asemenea plan în mod participativ, în vederea unei dezvoltări durabile a localităților comunei.

De asemenea, atât programele destinate dezvoltării rurale cât şi a programelor cu finanțare de la Uniunea Europeană, ce urmează să se deruleze prin « Fondurile Structurale », componenta regională, reclamă o asemenea exigență şi anume, existența unei Strategii de Dezvoltare Locală, a unei Planificări elaborate participativ.

Accesarea unor fonduri de finanțare nerambursabile, nu poate fi făcută în absența unui asemenea Plan Strategic, în care trebuie să se regăsească toate etapele pregătirii unui proiect depus pentru finanțare.

Facilitatorul a explicat importanța existenței planului şi paşii de urmat pentru o elaborare participativă.

De asemenea au fost identificați pe baza propunerilor cetățenilor liderii locali informali, care sa facă parte din Comitetul de Elaborare a Planului Strategic.

Membrii Comitetului au fost instruiți de către Conducerea Primăriei şi de către facilitator, în utilizarea de metode de abordare şi consultare a comunității şi anume :

- Organizarea de Focus grupuri ;
- Dezbaterea publică ;
- Chestionarul ;
- Şedința de analiză.

Pentru efectuarea cercetării s-a organizat Focus - grupuri, s-au aplicat chestionare unui număr de la 74 de cetățeni cu vârste cuprinse între 18-82 din localitățile ce alcătuiesc comuna .

Grupurile de lucru din cadrul CDSE, împreună cu facilitatorul, au întocmit Planul de Activități în vederea elaborării Planului Strategic.

În a doua etapă s-a trecut la elaborarea propriu zisă a Planului Strategic prin metoda seminariilor care a presupus desfăşurarea unui seminarii interactive.

Elaborarea Planului a început cu seminarul pregătitor în care au fost expuse :

- Necesitatea elaborării Planului Strategic Participativ;
- Importanța existenței unui Plan Participativ;
- Analiza SWOT a potențialului comunei Mociu cât şi pe domeniile de interes;

- Identificarea factorilor de decizie, a factorilor implicați şi a factorilor interesați.

Comitetul de Dezvoltare locală Socio-Economică, a fost constituit pe baza propunerilor exprimate de cetățeni în cadrul Focus grupurilor şi a chestionarelor.

Componența CDSE Mociu este următoarea *:*

Nr. Crt.	**Numele şi prenumele**	**Situația profesională**
1.	Achis Gheorghe	
2.	Baciu Ioan	
3.	Boier Ovidiu	viceprimar
4.	Bucur Marin	
5.	Budusean Ioan	
6.	Capata Vasile	pensionar
7.	Ciorba Iuliu	
8.	Cocişu Liviu	pensionar
9.	Dâmbean Iosif	Centrul de sănătate Mociu
10.	Horvath Marton	primar
11.	Mariana Ioan	
12.	Miron Mariana	educatoare
13.	Moldovan Marius	
14.	Mînzat Rodica	Asistent social
15.	Nemes M.	templar
16.	Pestean Mariana	învățătoare
17.	Peştean Sidonia	educatoare
18.	Salagean Traian	director
19.	Sarbu Dorel	
20.	Suteu Dumitru	Asociat unic
21.	Suteu Vasile	adminstrator
22.	Tarkanyi Marton	preot
23.	Veres Mihai	factor poştal
24.	Vomir Iosif	
25.	Tatar Teodor	pensionar

IV.1. Analiza SWOT

Una dintre tehnicile de analiză cel mai frecvent utilizate este analiza SWOT, care trece în revistă punctele tari şi punctele slabe ale unei localităţi sau a unei micro-regiuni şi în plus evaluează oportunităţile şi ameninţările care pot influenţa zona studiată. Analizând şi evaluând în ansamblu acestea, putem să definim măsurile şi acţiunile care se impun, bazându-ne pe punctele tari, folosindu-ne de oportunităţi, eliminând punctele slabe şi prevenind influenţele negative ale ameninţărilor exterioare.

Puncte tari	Puncte slabe
o Apropierea de Cluj Napoca – DN17 Reţeaua de apă în extindere o Cadre didactice calificate o Şcoală nouă o Sală de sport nouă o Existenţa unui proiect pentru construirea grădiniţei o Pământ fertil o Existenţa unui spital o Existenţa unui azil de bătrâni o Existenţa bisericilor pentru toate confesiunile o Populaţiei tânără o Apa termală de la Zoreni de Vale o Magazine şi depozite de materiale de construcţii o Existenţa unui oficiu bancar şi CEC o Benzinărie o Parc pentru copii o Festivalul jocurilor pe Câmpie o Festivalul „Tradiţie şi contemporaneitate”	o Lipsă reţea de canalizare o Lipsa reţelei de gaz metan o Drumuri laterale neasfaltate, nepietruite o Case fără curent electric o Lipsa investitorilor o Lipsa turismului o Lipsa pieţei de desfacere o Lipsă de fonduri o Piaţa locală neamenajată o Insuficienţa tomberoanelor pentru gunoiul menajer o Câini vagabonzi o Servicii de salubrizare nesatisfăcătoare o Analfabetism în rândul populaţiei de etnie romă

Oportunități	Amenințări
○ Amenajarea unui centru agricol ○ Turism balnear ○ Atragerea investitorilor ○ Muzeu etnografic ○ Atragerea tinerilor prin diferite avantaje ○ Spitalul reamenajat ○ Stație de salvare ○ Clubul tinerilor ○ Existența programelor pentru incluziunea romilor ○ Programe sociale ○ Fonduri europene ○ Agricultura ecologică	○ Lipsa investitorilor ○ Scăderea natalității ○ Îmbătrânirea populației ○ Migrația tinerilor la oraş ○ Terenuri necultivate ○ Părinți care lucrează în străinătate şi lasă copii acasă ○ Infrastructura deficitară nu atrage investitori ○ Lipsa subvențiilor pentru agricultură ○ Nivelul scăzut al prețurilor pentru produse agricole ○ Capacitate scăzută pentru finanțarea lucrărilor agricole ○ Creşterea numărului romilor

Comuna trebuie să fie activă simultan în mai multe direcții strategice, pentru a fi capabil să contracareze, influențele negative ale punctelor slabe asupra celor tari şi să neutralizeze amenințările, profitând la maxim în acelaşi timp de oportunitățile ce se ivesc.

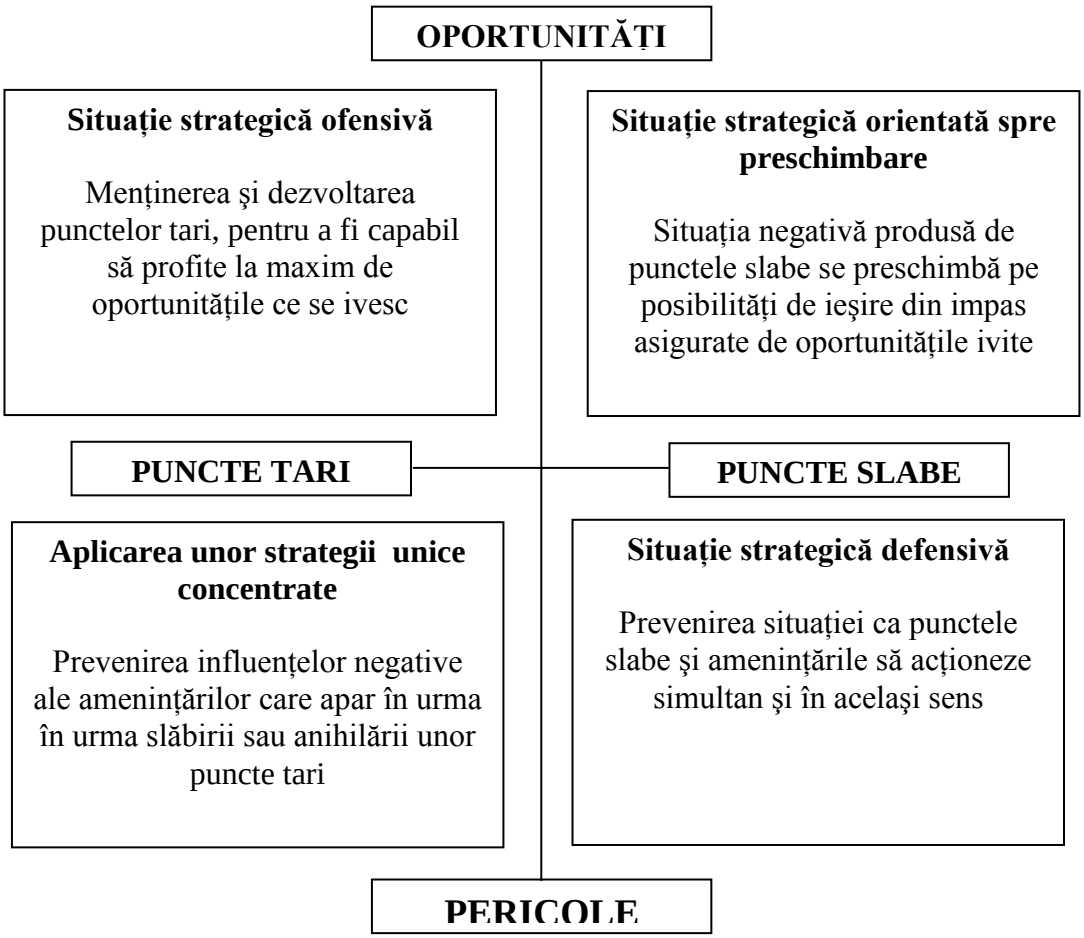

IV.2. Planificarea dezvoltării prin metoda fundamentală de seminar

Metoda fundamentală de seminar este o modalitate de facilitare a grupului în vederea soluționării unor probleme complexe. Această metodă constituie baza tuturor formelor de seminar aplicate de către facilitator şi poate fi aplicată la: conturarea perspectivelor, depistarea obstacolelor, elaborarea căilor de realizare a ideilor grupului, implicarea populației în diverse activități, organizarea acțiunilor, activităților.

Procesul planificării dezvoltării comunei Mociu pe termen scurt şi mediu, surprins în prezentul Plan Strategic, a presupus parcurgerea a patru seminarii, după cum urmează:

Seminarul Viziunilor **–** etapa în care au fost identificate realizările realiste în viziunea comunității la un moment dat, şi anume finalul perioadei pentru care s-a elaborat planul;

Seminarul Contradicțiilor **–** etapa în procesul dezbaterii comunitare, cu ocazia căreia au fost identificate obstacolele ce stau în calea realizării obiectivelor propuse de comunitate;

Seminarul Direcțiilor strategice **–** etapa în care au fost identificate soluțiile pentru depăşirea obstacolelor identificate cu ocazia seminarului anterior, cât şi activitățile care vor fi intreprinse;

Seminarul Implementării **–** cel al planurilor de acțiune, prin care s-au concretizat paşii ce vor fi intreprinşi pentru realizarea fiecărei activități. Tot aici sunt stabilite termene de implementare şi responsabilități. S-a elaborat planul de activități pe termen lung 2008-2013, care are în vedere toate oportunitățile de dezvoltare şi sursele de finanțare identificate. Din acesta a fost extras planul de acțiuni pe 2008, bazat pe resurse doar din interiorul comunității sau fonduri atrase pâna la momentul respectiv.

IV.2.1.Seminarul Viziunilor

Obiectivul seminarului: identificarea realizărilor comunei Mociu până în anul 2013.

Întrebare: Ce vedem realizat în comuna Mociu până în 2013? [2]

Infrastructură	**Agricultură**	**Social**	**Sprijinirea mediului de afaceri**	**Protecția mediului**
Rețea de canalizare **I**	Centru agricol APIA **U**	Stație SMURD **U**	Locuri de muncă create la nivel local **D I**	Salubrizare eficientă **I**
Drumuri asfaltate între satele comunei **I**	Cultivarea pământului cu 50% mai mult	Baza sportivă amenajat **U**	Grădiniță nouă **U**	Mai multe tomberoane **U**
Străzi laterale asfaltate **I**		Spitalul Mociu funcțional **D**	Apă termală exploatată **D**	Decantarea
Gaz metan introdus **D I**		Copii şcolarizați **D**	Turism balnear dezvoltat	
Apă potabilă introdusă **I**		Capelă construită	Investitori atraşi **D**	
Electrificare realizată **U**			Fabrică de cărămidă **D**	

[2] [2] **U** – Obiective considerate a fi UŞOR de realizat
D - obiective considerate a fi DIFICIL de realizat
I – obiective considerate a fi IMPORTANTE

IV.2.2.Seminarul Contradicţiilor

Obiectivul seminarului: Identificarea obstacolelor care ar putea impiedica realizarea viziunilor.

Întrebarea seminarului: Ce ne impiedică să realizăm viziunile?[3]

Lipsa proiectelor	**D**
Lipsa fondurilor locale	**D**
Lipsa banilor	
Lipsa subvenţiei de la stat	
Lipsa personalului specializat în întocmirea proiectelor	**U** **I**
Mentalitatea oamenilor	
Lipsa cooperării	
Interesul scăzut	

[3] **U** – contradicţii considerate a fi UŞOR de depăşit
D - contradicţii considerate a fi DIFICIL de depăşit
I - contradicţii considerate a fi IMPORTANTE

IV.2.3.Seminarul Direcțiilor Strategice

Obiectivul seminarului: Elaborarea în baza viziunilor şi contradicților a direcților strategice care vor ajuta la depăşirea obstacolelor şi realizarea perspectivelor de dezvoltare ale comunității.

Întrebarea seminarului: Ce putem face pentru a depăşi obstacolele ce ne împiedica în soluționarea problemei comunitare?

Creşterea capacității de atragere a fondurilor	**Sprijinirea mediului de afaceri şi dezvoltarea economică**	**Modernizarea infrastructurii locale**	**Protecția mediului şi îmbunătățirea imaginii comunei**
Elaborare studii de fezabilitate	Înființarea unor asociații agricole **D**	Reabilitarea clădirilor şcolilor din sate **U**	Introducera unor amenzi pentru cei care nu respectă regulile de protecția mediului [4]**U**
Angajarea unei persoane care să întocmească proiecte **I**	Organizarea unei schimb de experiență privind turismul rural	Depunerea proiectului pentru extinderea rețelei de apă şi canalizare	Organizarea unor acțiuni bazate pe volunariat pentru curățenie
Participarea la programe de fianațare	Dezvoltarea resurselor umane	Introducerea gazului metan	Mediatizarea şi promovarea potențialului localității

Direcțiile strategice identificate sunt :

- Creşterea capacității de atragere a fondurilor
- Sprijinirea mediului de afaceri şi dezvoltarea economică
- Modernizarea infrastructurii locale
- Protecția mediului şi îmbunătățirea imaginii comunei

[4] U – acțiuni considerate a fi UŞOR de realizat
D - acțiuni considerate a fi DIFICIL de realizat
I – acțiuni considerate a fi IMPORTANTE

IV.2.4.Seminarul Implementării

Obiectivul seminarului: Să se determine ce trebuie făcut pe baza direcțiilor strategice, proiectele ce urmează să fie derulate în următorii ani.

Întrebarea seminarului: Ce vom face în următorii ani pentru a soluționa problemele comunei?

NR	Obiective specifice	Denumirea activitatilor	Pasi intreprinsi pentru realizarea activitatii	Termene de implementare	Costuri (RON)			Responsabili
					Surse locale	Alte surse	Total costuri	
1.	Extindere rețea de apă și canalizare	- SF în curs de finalizare -Depunerea proiectului - Implementare		2009-2010				APL
2.	Reabilitare şcoli, grădinițe	- SF în curs de finalizare -Depunerea proiectului - Implementare		2009			700 000	APL
3.	Reabilitare centru de sănătate	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2009-2010				APL
4.	Modernizare drumuri comunale	- SF în curs de finalizare -Depunerea proiectului - Implementare		2013				APL
5.	Reabilitare cămin cultural	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2010				APL
6.	Modernizarea rețelei de iluminat public			2009				APL
7.	Construire capelă în satul Mociu	Identificare surse de finanțare		2010			650000 lei	APL

8.	Construire cămin cultural Zoreni de Vale	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2009				APL
9.	Construire grădiniță Mociu	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare	Fază de licitație	2009				APL
10.	Construierea unei clopotnițe în Zoreni de Vale	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2009				APL
11.	Modernizarea pieței agro-alimentare			2009				APL
12.	Program de alfabetizare pentru romi			2011			14000 lei	ONG, APL
13.	Extinderea rețelei electrice	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2009				APL
14.	Construirea unui centru comercial	- identificarea locatiei - studiu de fezabilitate - identificarea surselor de finantare - implementare		2010				APL si intreprinzători
15.	Organizarea festivalului “Jocuri de pe câmpie”			Anual			20000 lei	APL, ONG si intreprinzători
16.	Înființare parc în satul Ghirişul Român	- studiu de fezabilitate - identificarea surselor de finantare - implementare		2012				APL

17.	Modernizare parc de joacă	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2009				APL
18.	Înființare parc eolian	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2010				APL si intreprinzători
19.	Reabilitarea monumentelor eroice			2009				APL
20.	Reabilitarea clădirilor publice	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2013				APL
21.	Extindrea rețelei de gaz metan în satul Boteni	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2010				APL
22.	Utilizarea şi dotarea sălii de sport			2009				APL
23.	Amenajarea sălilor destinate întâlnirilor săteşti			2009				APL
24.	Realizare rețea de apă şi canalizare în satele Boteni, Crişeni, Zoreni de Vale, Roşieni	○ Proiectare ○ Obținere finațare ○ Implementare		2009- 2011				APL
25.	Canalizare Ghirişul Român, Chesău			2009-2011				
26.	Cursuri pentru turism rural			2009			14000 lei	APL si intreprinzători

27.	Dezvoltarea unui concept turistic			2013				ONG
28.	Salubrizarea comunei			2009				APL
29.	Muzeul satului			2009			100 000 lei	ONG, APL
30.	Introducerea gazului metan în toate satele	-studiu de fezabilitate -identificarea surselor de finantare - implementare		2013				APL
31.	Mediatizarea şi promovarea potențialului localității	- Prezentare pe pagina web a punctelor de atracție turistică - Realizare materiale promoționale pentru obiectivele turistice - Promovare şi mediatizare continuă a manifestărilor specifice tradiționale;		2009				APL si intreprinzători
32.	Amenajarea centrelor civice din toate satele	- Identificarea terenului - Realizarea proiectelor - Implementarea		2012				APL
33.	Planificare actiuni în vedere atragerii de noi investii	- Identificare facilități ce pot fi acordate pe plan local - Inventariere şi mediatizare resurse locale						APL si intreprinzători
34.	Regularizarea cursurilor de apă	-						APL
35.	Participare la programul LEADER	- Constituire GAL - Elaborare strategie - Depunere proiect		2009				APL, ONG si intreprinzători

IV.3. Surse de finanțare identificate

1. **Programul Operational Regional – POR** – Axe Prioritare Tematice:

AXA PRIORITARA 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a oraşelor - potențiali poli de creştere
AXA PRIORITARA 2 - Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale şi locale
AXA PRIORITARA 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale
AXA PRIORITARA 4 - Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional şi local
AXA PRIORITARA 5 - Dezvoltarea durabilă şi promovarea turismului

2. **Programul Operational Sectorial Cresterea Competitivitatii Economice - POS CCE**

AXA PRIORITARĂ 1 – Un sistem inovativ şi eco-eficient de producție
AXA PRIORITARĂ 2 – Cercetare, dezvoltare tehnologică şi inovare pentru competitivitate
AXA PRIORITARĂ 3 – Tehnologia informației şi comunicațiilor pentru sectoarele privat şi public
AXA PRIORITARĂ 4 – Creşterea eficienței energetice şi a siguranței în aprovizionare, în contextul combaterii schimbărilor climatice

3. **Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane – POSDRU**

AXĂ PRIORITARĂ 1 Educația si formarea profesională în sprijinul creşterii economice şi dezvoltării societății bazate pe cunoaştere
AXĂ PRIORITARĂ 2 Corelarea învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii
AXĂ PRIORITARĂ 3 Creşterea adaptabilității lucrătorilor şi a întreprinderilor
AXĂ PRIORITARĂ 4 Modernizarea Serviciului Public de Ocupare
AXĂ PRIORITARĂ 5 Promovarea măsurilor active de ocupare
AXĂ PRIORITARĂ 6 Promovarea incluziunii sociale

4. **Programul Operational Sectorial de Mediu - POS Mediu**

AXA PRIORITARĂ 1 - Extinderea şi modernizarea sistemelorde apă şi apă uzată
AXA PRIORITARĂ 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deşeurilor şi reabilitarea siturilor contaminate istoric
AXA PRIORITARĂ 3 - Reducerea poluării şi diminuarea efectelor schimbărilor climatice

prin restructurarea şi reabilitarea sistemelor de încălzire urbană pentru atingerea ţintelor de eficienţă energetică în localităţile cele mai poluate

AXA PRIORITARĂ 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii

AXA PRIORITARĂ 5- Implementarea infrastructurii adecvate de prevenire a riscurilor naturale în zonele cele mai expuse la risc

5. Programul Operational Dezvoltarea Capacitatii Administrative - PODCA

AXA PRIORITARĂ 1: Îmbunătăţiri de structură şi proces ale managementului ciclului de politici publice

1.1 Îmbunătăţirea procesului de luare a deciziilor

1.2 Creşterea responsabilizării administraţiei publice

1.3 Îmbunătăţirea eficacităţii organizaţionale

AXA PRIORITARĂ 2: Îmbunătăţirea calităţii şi eficienţei furnizării serviciilor publice, cu accentual pus pe procesul de descentralizare

2.1 Sprijin pentru procesul de descentralizare sectorială a serviciilor

2.2 Îmbunătăţirea calităţii şi eficienţei furnizării serviciilor

6. Programul National pentru Dezvoltare Rurala - PNDR

AXA 1: Creşterea competitivităţii sectoarelor agricol şi forestier

1.1. Măsuri menite să îmbunătăţească cunoştinţele şi să consolideze potenţialul Uman

1.2. Măsuri menite să restructureze şi să dezvolte capitalul fizic şi să promoveze Inovaţia

1.3. Măsuri de tranziţie pentru România

AXA 2: Îmbunătăţirea mediului şi a spaţiului rural

2.1. Măsuri privind utilizarea durabilă a terenurilor agricole

2.2. Măsuri privind utilizarea durabilă a terenurilor forestiere

2.2.1. Prima împădurire a terenurilor agricole

AXA 3: Calitatea vieţii în zonele rurale şi diversificarea economiei rurale

3.1. Măsuri privind diversificarea economiei rurale

3.2. Măsură privind îmbunătăţirea calităţii vieţii în zonele rurale

AXA 4: Axa LEADER

4.1. Implementarea strategiilor de dezvoltare locală

4.2.1. Implementarea proiectelor de cooperare

4.3.1 Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe şi animarea teritoriului

7. Fondul de mediu

a) prevenirea poluării;

b) reducerea impactului asupra atmosferei, apei şi solului;

c) reducerea nivelurilor de zgomot;

d) utilizarea de tehnologii curate;

e) gestionarea deşeurilor, inclusiv a deşeurilor periculoase,

f) protecția resurselor de apă, stațiile de tratare, stațiile de epurare pentru comunități locale;

g) gospodărirea integrată a zonei costiere;

h) conservarea biodiversității;

i) administrarea ariilor naturale protejate;

j) educația şi conştientizarea publicului privind protecția mediului;

k) creşterea producției de energie din surse regenerabile;

l) reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

m) reconstrucția ecologică şi gospodărirea durabilă a pădurilor;

n) împădurirea terenurilor degradate situate în zonele deficitare în păduri, stabilite în condițiile legii;

o) închiderea iazurilor de decantare din sectorul minier;

p) lucrări destinate prevenirii, înlăturării şi/sau diminuării efectelor produse de fenomenele meteorologice periculoase la lucrările de gospodărire a apelor aferente obiectivelor din domeniul public al statului.

8. Fondul Szülőföld – Ungaria

Finanțarea proiectelor mici destinate administrației publice şi ONG-urilor în domeniul cultural educațional şi cooperarea administrațiilor locale

9. Programul Youth in action - Finanțează proiecte de tineret

10. Fondul ONG – FDSC

V Concluzii

Acest studiu este documentul care finalizează prima fază majoră în procesul dezvoltării comunei. Materialul conține o prezentare generală a teritoriului, a analizei SWOT şi a cercetării opiniei publice, cea ce studiază starea actuală a situației, denumeşte scopurile şi obiectivele strategice, elaborează programele care aparțin acestor scopuri până la enumerarea proiectelor.

Este primul material care conține sistematizat problemele şi dorințele localnicilor, care trecând printr-un filtru social-politic a autorităților locale va putea găsi soluții de realizare.

Considerăm foarte important ca proiectele propuse să fie elaborate detaliat de către agenții locali de dezvoltare, pentru că ei cunosc cel mai bine resursele interne şi modalitățile de execuție a acestora.

Documentul de planificare trebuie în continu actualizat în funcție de modificarea factorilor externi şi interni a dezvoltării.

Planul strategic nu este în sine garantul procesul de dezvoltare. Scopurile strategice pot fi atinse numai prin elaborarea şi executarea proiectelor propuse şi prin monitorizarea continuă a procesului de dezvoltare.

Pentru această muncă vă dorim mult succes!

Autorii